

Comisia
Europeană

PANORAMA

TOAMNĂ 2017 / nr. 62

Stimularea inovării în toate regiunile

**SOLUȚII
INTELIGENTE
PENTRU CREȘTERE
ECONOMICĂ
ȘI LOCURI DE
MUNCĂ**

**PREMIILE
REGIOSTARS 2017:
24 DE PROIECTE
ÎN LUMINA
REFLECTOARELOR**

*Politică
Regională și
Urbană*

PANORAMA

EDITORIAL.....	3	DEMERSURI INTELIGENTE ÎN SUEZIA DE MIJLOC NORDICĂ.....	32
ACTUALIZARE PRIVIND POLITICA DE COEZIUNE: COMISARUL CORINA CREȚU.....	4	SUEZIA ÎN IMAGINI.....	42
INIȚIATIVA #COHESIONALLIANCE.....	6	CÂTEVA CUVINTE DIN PARTEA UNOR CETĂȚENI AI UE.....	44
PĂRȚILE INTERESATE DISCUTĂ POLITICA DE COEZIUNE POST-2020.....	8	TINERETUL VOLUNTAR INTERREG.....	46
O CREȘTERE MAI INTELIGENTĂ PRIN INOVARE ÎN UE.....	16	NOI MĂSURI PENTRU CREȘTERE ECONOMICĂ ȘI LOCURI DE MUNCĂ.....	48
FINALIȘTII PREMIILOR REGIOSTARS DIN 2017.....	24	PUNCT DE DATE: 4 – INVESTIȚII REGIONALE.....	50
DOING BUSINESS ÎN REGIUNI ȘI ORAȘE.....	28	PROIECTE DIN PORTUGALIA ȘI IRLANDA.....	53
CARTOGRAFIEREA REDRESĂRII ECONOMICE.....	30	AGENDĂ.....	55

6

16

28

32

În acest număr...

Ediția de toamnă a revistei *Panorama* aduce în atenție inovația. Un interviu cu comisarul european Corina Crețu ne dezvăluie starea actuală și pașii următori în pregătirea politicii de coeziune pentru perioada de după 2020. Articolul nostru aprofundat cu temă regională prezintă Suedia de Mijloc Nordică, unde industriile producătoare tradiționale fac loc unei economii mai moderne bazate pe cunoaștere. Strategiile de specializare inteligentă au ajutat regiunea să identifice domeniile cu potențial de creștere, iar noi vă prezentăm o serie de proiecte care au beneficiat de această abordare nouă.

Specializarea inteligentă este discutată amănunțit și într-un articol privind recenta comunicare a Comisiei, care prezintă viitorul strategiei. Contribuțiile părților interesate din întreaga UE arată roadele pe care le dă aceasta deja. Un raport recent realizat de Banca Mondială privind activitatea de afaceri în Bulgaria, Ungaria și România compară aceste state membre

cu alte țări din lume în ceea ce privește caracterul favorabil pentru afaceri și formulează recomandări de îmbunătățiri. Analizăm principalele rezultate.

De asemenea, enumerăm finaliștii premiilor RegioStars din acest an, prezentăm încă patru participanți la Tineretul voluntar Interreg, rubrica „În cuvinte proprii” cuprinde contribuții din Finlanda, Republica Cehă, Portugalia, Italia și Letonia, iar în articolul cu imagini îndreptăm obiectivul camerei spre proiecte din întreaga Suedie.

Vă doresc o lectură plăcută.

AGNÈS MONFRET

Șef al Unității de Comunicare, Direcția Generală Politică Regională și Urbană, Comisia Europeană

EDITORIAL

„Europa și-a ridicat din nou pânzele. Avem acum o fereastră de oportunitate, dar aceasta nu va rămâne veșnic deschisă. Să valorificăm din plin acest avânt și să navigăm cu toată viteza înainte”.

Cu aceste cuvinte adresate în cadrul discursului său din acest an privind starea Uniunii, președintele Juncker i-a îndemnat pe toți europenii să valorifice contextul favorabil actual pentru a-și uni forțele și a spori și mai mult integrarea țărilor și a cetățenilor. Președintele Juncker a susținut în special necesitatea unei „Uniuni a egalității”, în care „nu pot exista cetățeni de rangul al doilea”.

Stimați cititori, această frază exprimă mai bine ca oricare alta scopul suprem al politicii de coeziune. Tocmai acesta este obiectivul pentru care depunem eforturi de 40 de ani încoace: să ne asigurăm că fiecare cetățean european, indiferent unde locuiește, are acces la aceleași oportunități și poate beneficia în aceleași condiții de avantajele celei mai mari piețe interne din lume.

Politica de coeziune susține proiectele, speranțele și visurile oamenilor din fiecare regiune a UE, dar regiunile mai puțin dezvoltate se află adesea în lumina reflectorului. De aceea mă bucur că numărul de față al revistei *Panorama* cuprinde un reportaj amplu despre o regiune suedeză, Norra Mellansverige. Aceste pagini oferă informații stimulatoare cu privire la activitatea și rezultatele politicii de coeziune în această

regiune, înfățișând în același timp o imagine vie a angajamentului european extraordinar de care dau dovadă în teren profesioniștii politicii de coeziune. Acest angajament m-a impresionat în egală măsură și în luna noiembrie a anului trecut, când am avut ocazia de a vizita Stockholm și regiunea Västmanland.

De fapt, această vizită și altele mi-au sporit și mai mult încrederea în capacitatea politicii noastre de a le aduce beneficii tangibile tuturor regiunilor UE. Politica de coeziune susține, într-adevăr, investiții în toate cele 276 de regiuni ale Uniunii Europene. În numeroase cazuri, investițiile aduc beneficii chiar și dincolo de frontiere – de exemplu, atunci când sunt realizate de întreprinderi din alte țări ale UE. Însă asta nu e tot. În mod fundamental, politica de coeziune le dă regiunilor europene puterea de a aborda împreună provocările comune, ca globalizarea, schimbările tehnologice și migrația, cărora niciuna dintre ele nu le-ar putea face față singură. Este un alt mod de a afirma, ca președintele Juncker, că împreună suntem mai puternici. ■

Crețu

CORINA CREȚU

Comisar european pentru politică regională

INTERVIU

Ne apropiem de politica de coeziune post-2020

În urma rezultatului promițător al Forumului privind coeziunea din iunie, comisarul Corina Crețu îi ține la curent pe cititorii revistei *Panorama* în privința pregătirilor pentru politica de coeziune post-2020.

Forumul privind coeziunea a fost prezentat ca reper în discuțiile privind viitorul politicii de coeziune. Cum priviți evenimentul și impactul acestuia asupra discuțiilor?

Forumul a fost un adevărat succes, cu peste 700 de participanți din întreaga Europă, inclusiv mulți reprezentanți ai regiunilor. A existat un consens general asupra faptului că abordarea disparităților și a inechităților reprezintă o prioritate importantă pentru UE. Politica de coeziune a revenit în centrul agendei europene, cu un nou „avânt”. Aceasta ar trebui să rămână principala politică în materie de investiții și inovare, care să genereze o creștere inteligentă și durabilă pentru toată lumea, în întreaga Europă.

Am reținut trei mesaje-cheie: primul, că Europa are nevoie de mai puțină divizare

și de mai multă coeziune; al doilea, că politica de coeziune este cimentul care păstrează integritatea Europei; și al treilea, că politica de coeziune de mâine trebuie să fie mai flexibilă și mai simplă. Cu toate acestea, trebuie să găsim un echilibru corect în abordarea modernizării politicii noastre, fără a copleși beneficiarii cu schimbări radicale la fiecare șapte ani.

În urma publicării de către dumneavoastră și comisarul Oettinger a „Documentului de reflecție asupra viitorului finanțelor UE”, s-a vorbit foarte mult despre bugetul politicii de coeziune după anul 2020. În ce stadiu ne aflăm acum în cadrul dezbaterii și care sunt așteptările dumneavoastră?

Documentul de reflecție are o influență importantă în dezbaterile privind viitorul Uniunii. Cetățenii UE se așteaptă ca Uniunea să abordeze multe provocări noi: migrația, controlul la frontierele externe sau globalizarea, precum și multe priorități care există de mult timp: reducerea inechităților sociale și teritoriale, inovarea, investițiile în infrastructură și tranziția către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon. În același timp, Brexit semnifică reducerea resurselor.

Prin urmare, bugetele viitoare ale UE trebuie cheltuite mai eficient în programe cu o plusvaloare dovedită pentru UE, oferind totodată mai multe stimulente pentru statele membre care pun în aplicare reforme structurale.

Documentul include multe sugestii și opțiuni pentru reformarea fondurilor UE. Totuși, acesta lansează dezbaterile, dar nu prezintă propuneri sau răspunsuri definitive. Reacțiile vor ajuta Comisia să își formuleze propunerile pentru următorul cadru financiar multianual la mijlocul anului 2018.

O dată la șapte ani, Comisia lucrează la „simplificarea accesării și a utilizării fondurilor de coeziune ale UE”. Grupul la nivel înalt privind simplificarea pentru beneficiarii a fondurilor ESI a prezentat de curând rezultatul activității sale. Puteți confirma că lucrurile au avansat? Care sunt următorii pași pentru perioada de programare de după 2020?

Lucrurile au început deja să avanseze: de exemplu, propunerile „Omnibus” au extins domeniul de aplicare al costurilor simplificate. Mai mult, împreună cu auditorii naționali, abordăm mai multe

recomandări din partea Grupului la nivel înalt, pentru a reduce povara auditului, a spori siguranța legislativă și a identifica practici de suprareglementare.

Pentru perioada de după 2020, avem nevoie de o reducere radicală a legislației și a orientărilor în materie de coeziune. Trebuie să menținem elementele care conferă unicitate acestei politici, precum condiționalitățile *ex ante*, însă fără a ne îndrepta spre micromanagement. Aceleași norme ar trebui să se aplice și aceluiași tipuri de intervenții, indiferent de sursele de finanțare. Trebuie să reducem complexitatea normelor noastre. Astfel, avem nevoie de o continuare a diferențierii pentru a reflecta mai bine diferitele nevoi și potențiale, concentrându-ne mai mult asupra realizărilor și a rezultatelor decât asupra factorilor, cu o aplicare mai largă a costurilor simplificate „gata de utilizat”.

Se spune că se pregătește o alianță pentru politica de coeziune. Care sunt obiectivele acestei alianțe?

Dezbaterile privind viitorul politicii de coeziune s-au intensificat în ultimele luni și probabil că vor continua. De aceea, împreună cu comisarul Thyssen, am propus în luna mai ca toate părțile interesate de politica de coeziune să se implice într-o „coalitie amplă pentru creșterea vizibilității” politicii noastre. Obiectivul acestei inițiative este să ne unim forțele pentru a arăta cât de mult contribuie această politică la îmbunătățirea vieții cetățenilor europeni.

Înainte de începerea negocierilor privind viitoarea perioadă financiară, de după 2020, consider că o astfel de coalitie poate fi un factor-cheie în asigurarea finanțării viitoare puternice a acestei politici foarte necesare. Dacă regiunile și orașele, spitalele, școlile, IMM-urile și ONG-urile din Europa, alături de fiecare europarlamentar solicită la unison o politică de coeziune puternică post-2020, cine poate obiecta?

Comitetul Regiunilor și-a exprimat, în etapa inițială, interesul privind coordonarea constituirii și a activității acestei „alianțe pentru coeziune”, așadar nu sunt eu în măsură să spun ce ar trebui să facă alianța. Îmi imaginez însă că o alianță atât de vastă și-ar putea face auzită vocea lansând o petiție online, de exemplu, sau adunând mesaje video foarte scurte din partea beneficiarilor (cadre didactice, persoane care călătoresc cu tramvaiul, primari, oameni de afaceri etc.), care să spună de ce susțin o politică de coeziune puternică.

Așa cum spune aforismul: „Pomul după roade se cunoaște.” Cu alte cuvinte: să se facă auziți cei care au cunoscut beneficiile politicii de coeziune în regiunea lor!

Săptămâna europeană a regiunilor și orașelor va avea loc în perioada 9-12 octombrie. Care este mesajul dumneavoastră pentru miile de participanți care vor veni la Bruxelles?

Puterea acestei politici constă în angajamentul, cunoștințele și munca perseverentă a mii de practicieni din regiunile noastre. Aș dori să-i rog să aducă cu ei toate aceste lucruri, să le împărtășească cu noi și să se inspire din schimburi reciproce. Însăși inima Europei bate în aceste interacțiuni dincolo de granițe. ■

“*Ambiția mea este să fac această inițiativă cât mai tangibilă și vizibilă posibil pentru a ajunge la cât mai mulți reprezentanți aleși la nivel local, regional, național și european și mai departe, la toate acele persoane care simt zi de zi plusvaloarea politicii de coeziune.*”

Promovarea unei politici de coeziune puternice, eficiente și vizibile

Karl-Heinz Lambertz, președintele Comitetului European al Regiunilor, explică modul în care inițiativa #CohesionAlliance, recent lansată, și-a propus să sporească gradul de conștientizare în rândul cetățenilor europeni în ceea ce privește principala politică de investiții a UE.

Fără îndoială, în acest an, Uniunea Europeană a evitat două amenințări populiste deosebit de periculoase la adresa unității sale în Țările de Jos și în Franța. Dovada dorinței sale pentru reformă se găsește la cel mai înalt nivel în reflecțiile acesteia privind viitorul Europei, însă în prezent, Uniunea se găsește la o răscruce.

Au existat tentative reformatoare, uneori aducând o schimbare în mai bine, însă „vechile” politici rămân o amenințare – în special politica de coeziune și politica agricolă comună. În același timp, au apărut noi provocări, precum Brexit sau necesitatea de a lua mai multe măsuri pentru siguranța cetățenilor, apărare, gestionarea fluxurilor de migrație și de refugiați și politica externă.

În această situație, ar fi eronată alegerea unor obiective nepotrivite, motiv pentru care Comitetul European al Regiunilor

(CoR) susține o politică de coeziune puternică și eficientă, care este vizibilă pentru cetățeni.

Pentru a o susține mai bine, s-a creat inițiativa #CohesionAlliance sau Alianța pentru coeziune. Gradul de conștientizare în rândul publicului larg în ceea ce privește politica de coeziune este prea mic, deși aceasta este principala politică de investiții a UE. Într-adevăr, există tendința de a uita cum ar arăta Europa fără această politică.

Cifrele vorbesc de la sine

După cum s-a subliniat în documentul de discuție privind viitorul finanțelor UE, nu ar trebui să uităm niciodată că în perioada 2007-2013, politica de coeziune a acordat asistență financiară pentru 121 400 de start-upuri și aproximativ

400 000 de IMM-uri, pentru 94 955 de proiecte de cercetare și 33 556 de proiecte de cooperare între IMM-uri și centre de cercetare, pentru crearea a 41 600 de locuri de muncă legate de cercetare, pentru îmbunătățirea a 1500 km de căi ferate din rețeaua transeuropeană de transport, precum și pentru 49,7 de milioane de participări la intervenții menite să perfecționeze capitalul uman, dintre care aproape jumătate au dus la dobândirea de competențe noi.

Pentru cetățenii săi, o Europă care oferă protecție, în special împotriva efectelor negative ale globalizării, este întruchipată în politica sa de coeziune. De asemenea, nu este o coincidență că sprijinul cetățenilor pentru această politică este în continuă creștere, așa cum indică recentul sondaj Eurobarometru din iunie 2017, potrivit căruia 78 % dintre cetățeni consideră că investițiile regionale ale UE au avut un impact pozitiv asupra propriului oraș sau regiune.

Această protecție este tangibilă – cifrele vorbesc de la sine – însă politica de coeziune rămâne una dintre cele mai atacate politici europene într-un context în care, în viitor, preconizăm o reducere drastică a cadrului financiar multianual (CFM), în special ca urmare a părăsirii UE de către Regatul Unit.

Analiza mea este următoarea: de unul singur, CoR nu poate să susțină această politică și să obțină rezultatele scontate. Prin intermediul inițiativei #CohesionAlliance, CoR trebuie să aibă un rol catalizator pentru toate inițiativele în favoarea coeziunii, care prind rădăcini în teritorii. Aceste inițiative sunt numeroase și de bună calitate: orașele, regiunile, societatea civilă, lumea economică, asociațiile și rețelele, toate se mobilizează pentru a propune o nouă politică de coeziune pentru viitor.

De fapt, ideea de bază este să nu acceptăm principiile imuabile ale unei politici de coeziune fixe. Din contră, soluția este să demonstrăm că continuitatea politicii de coeziune depinde de transformarea acesteia pe baza principiilor sale fondatoare și a unei triade virtuoză care include coeziunea teritorială, mobilizarea sectorului privat prin instrumentele financiare adecvate și apartenența la un Pact de stabilitate și creștere mai flexibil.

Opinia CoR „în favoarea unei politici europene de coeziune puternice și eficiente după anul 2020” subliniază această direcție: un buget pe măsura ambițiilor noastre; reafirmarea principiului politicii de parteneriat bazate pe o abordare teritorială; o simplificare drastică a procedurilor, în special pentru gestionare și control, pe baza principiului diferențierii și al proporționalității; o legătură mai strânsă cu reformele structurale printr-o condiționalitate *ex ante*; indicatori noi pentru alocarea fondurilor și pentru o mai bună luare în calcul a disparităților subregionale; și o vizibilitate sporită a rezultatelor.

Unirea forțelor

CoR și asociațiile principale ale autorităților locale (CRMP, ARE, Eurocities, CEMR, AEER) s-au reunit, în jurul acestor principii, pentru a crea platforma #CohesionAlliance, menită să grupeze toate inițiativele care se pot identifica printre aceste principii generale. Prin urmare, CoR poate deveni purtătorul de cuvânt instituțional pentru teritorii și cererile cetățenilor în cadrul negocierilor privind CFM viitor și în ceea ce privește elaborarea de regulamente viitoare, care vor ghida utilizarea fondurilor structurale și de investiții europene.

După adoptarea opiniei CoR la 12 mai 2017 și lansarea importantei inițiative #CohesionAlliance în data de 18 mai, această platformă va fi lansată politic cu ocazia Săptămânii europene a regiunilor și orașelor, în data de 9 octombrie.

Ambiția mea este să fac această inițiativă cât mai tangibilă și vizibilă posibil pentru a ajunge la cât mai mulți reprezentanți aleși la nivel local, regional, național și european și mai departe, la toate acele persoane care simt zi de zi plusvaloarea politicii de coeziune.

Din acest motiv, această alianță va fi în centrul reuniunii dintre Comisia pentru dezvoltare regională a Parlamentului European și Comisia pentru coeziune teritorială a CoR, care va avea loc la 10 octombrie. În data de 15 noiembrie, alături de comisarul Crețu, vom avea responsabilitatea importantă de a transmite aceste mesaje Consiliului Afaceri Generale, pentru a continua demersul de sporire a gradului de conștientizare al acelor state membre care vor lua decizii bugetare cruciale pentru viitorul Europei.

Împreună cu Alianța, ne vom canaliza toată energia pentru a apăra politica de coeziune în interesul tuturor europenilor. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

<http://cor.europa.eu/ro/Pages/home.aspx>

ÎN CUVINTE PROPRII

PANORAMA
vă invită să
contribuiți!

Anticipând cel de al șaptelea raport privind coeziunea, am dedicat rubrica „În cuvinte proprii” din acest număr mai multor contribuții ale părților interesate de la nivel local, regional, național și european la actualele discuții vitale privind politica de coeziune post-2020.

Panorama vă invită să contribuiți, mesajul transmis putând fi publicat în edițiile viitoare. Vă rugăm să ne contactați pentru informații suplimentare privind termenele și pentru orientări referitoare la contribuția dumneavoastră.

regio-panorama@ec.europa.eu

Politica de coeziune post-2020 – un ansamblu complex de priorități

Portugalia sprijină cu fermitate menținerea unei politici de coeziune puternice, cu resurse adecvate pentru urmărirea obiectivelor principale: susținerea convergenței statelor membre și a regiunilor cu standardele în materie de dezvoltare ale Uniunii Europene.

Pedro Marques
Ministrul planificării și
infrastructurilor, Portugalia

În acest scop, este important să menținem un buget robust al UE, căutând soluții noi în contextul dezbaterii privind resursele proprii ale Europei (pentru care nu pot fi ignorate contribuțiile din Raportul Monti), care să fie adecvate pentru rezultatele Brexitului și, bineînțeles, pentru finanțarea noilor provocări și politici.

Politica de coeziune trebuie să se concentreze din ce în ce mai mult pe competitivitate, susținând inovarea, competențele și ocuparea forței de muncă drept factori-cheie pentru o convergență reală și o coeziune durabilă.

Însă această abordare trebuie completată cu instrumente specifice pentru a sprijini convergența țărilor beneficiare ale politicii de coeziune. În plus, trebuie asigurată concentrarea pe planificare și rezultate.

Condiționalitățile *ex ante* trebuie menținute și consolidate și, acolo unde este cazul, trebuie create condiționalități *ex post*, cu „stimulente” pentru a încuraja convergența statelor membre cel mai puțin dezvoltate.

O logică contractuală similară ar trebui să orienteze o gestionare partajată mai profundă și mai puțin birocratică între Comisia Europeană și statele membre, pe baza unor „contracte de încredere”. În ceea ce privește rezultatele contractării, se pot face mai multe pentru a consolida legătura dintre programele naționale de reformă și punerea în aplicare a fondurilor structurale.

În acest scop trebuie să reconciliem politicile și măsurile menite să susțină competitivitatea pentru convergență și ocuparea forței de muncă, pe de o parte, cu altele menite să sporească coeziunea și competitivitatea teritorială, pe de altă parte.

Inițial, politicile ar trebui să se concentreze pe inovare și cunoștințe, pentru a asigura condițiile de competitivitate în afaceri și dezvoltarea fundamentului științific și tehnologic pentru strategii reînnoite bazate pe inovare; și pe calificare, formare și ocuparea forței de muncă, pentru a asigura disponi-

bilitatea resurselor umane cu competențele necesare pentru dezvoltarea și modernizarea economică și socială.

Pe de altă parte, politicile și măsurile orientate spre coeziune și competitivitate teritorială ar trebui să se concentreze pe: (i) energie și schimbări climatice, asigurând condiții pentru reducerea dependenței energetice; (ii) economia maritimă, consolidând potențialul strategic al acesteia (inclusiv frontiera maritimă); (iii) consolidarea legăturii cu rețelele și piețele globale, promovând competitivitatea și atractivitatea regiunilor urbane, precum și coeziunea socială a acestora; și (iv) un accent suplimentar asupra teritoriilor cu densitate demografică scăzută și a celor transfrontaliere, pentru a consolida cooperarea transfrontalieră și competitivitatea acestora, profitând de avantajele resurselor endogene.

Pe scurt, acesta este ansamblul complex al priorităților pe care trebuie să le abordeze politica de coeziune – pregătind economiile europene să se confrunte cu o schimbare economică structurală inevitabilă în contextul globalizării și al transformării digitale și păstrând în același timp direcția unei reduceri susținute a inegalităților teritoriale. ■

Politica de coeziune post-2020: mai simplu pentru toată lumea

Politica de coeziune pune bazele unor schimbări pozitive în dezvoltarea socioeconomică a statelor membre. Aceasta a redus semnificativ disparitățile dintre regiuni și cele de la nivel administrativ. În plus, politica a contribuit la o creștere considerabilă în UE. În lunile următoare vom avea multe de făcut pentru pregătirea cadrului politicii de coeziune pentru următoarea perioadă de programare (post-2020). Care sunt aspectele pe care ar trebui să ne concentrăm?

Politica de coeziune, cu intervențiile sale vizând dezvoltarea bine direcționată a statelor membre, consolidează competitivitatea regiunilor, contribuie la o convergență reală cu UE și sprijină crearea pieței unice. Fiind principala politică de investiții a UE, politica de coeziune trebuie să rămână un instrument stabil și puternic, concentrat pe dezvoltarea regională viitoare.

În opinia mea, această politică trebuie să se bazeze pe o strategie și guvernare pe termen lung, la toate cele trei niveluri ale punerii în aplicare – european, național și regional/local. Buna guvernare este o condiție obligatorie pentru un mediu de investiții favorabil, pentru o absorbție eficientă și pentru atingerea obiectivelor strategice. Mai mult, aceasta

permite o reacție flexibilă la provocările globale și europene neprevăzute, care ar putea avea un impact asupra vieții noastre în UE.

Avem nevoie de instrumente UE ale căror rezultate să fie vizibile pentru fiecare cetățean în viața de zi cu zi. În viitor, avem ocazia de a face politica de coeziune chiar mai vizibilă și mai inteligibilă în fiecare stat membru. O mai bună coordonare, complementarități congruente și descoperirea de sinergii între diferite programe de sprijin ale UE reprezintă o altă provocare pentru politica post-2020.

Karla Šlechtová
Ministrul dezvoltării regionale,
Republica Cehă

Punerea în aplicare a politicii de coeziune trebuie să fie orientată către rețea, cu implicarea partenerilor și a întreprinderilor de la nivel teritorial, întrucât cooperarea trebuie să se desfășoare atât pe orizontală, cât și pe verticală. În Republica Cehă, ministrul nostru pune în aplicare pe deplin platforme de parteneriat deschis, unde părțile interesate au posibilitatea de a dezbate viitorul politicii de coeziune. În plus, încurajăm și suntem

pregătiți să coordonăm discuții pe platforme multinaționale, pentru a crea o bază pentru orice decizii viitoare.

În concluzie, ar trebui să profităm acum de ocazia de a sublinia importanța politicii de coeziune. Toate statele membre trebuie să coopereze cu Comisia pentru a defini forma viitoare a politicii, reflectând asupra lecțiilor desprinse și reconstruind încrederea la toate nivelurile. Un sistem mai simplu, cu obligații administrative reduse, ar putea deveni realitate, iar noi ne angajăm să dezvoltăm un astfel de sistem. Un alt aspect important este concentrarea pe gestionarea comună, care reprezintă o manifestare a angajamentelor comune și consolidează asumarea politică între Comisie și statele membre. ■

Politica de coeziune poate aborda cu succes noi provocări strategice

Politica de coeziune este cel mai productiv instrument de la nivelul UE care poate realiza schimbarea strategică reală pe care o cer cetățenii noștri. Aceasta se poate atinge numai asigurând o finanțare suficientă, o asumare internă sporită și o abordare bazată pe o reducere considerabilă a reglementării.

Dana Reizniece-Ozola
ministrul de finanțe, Letonia

Poziția statelor baltice pe primele locuri în ceea ce privește convergența se datorează mai ales finanțării prin politica de coeziune. De la aderarea la UE, PIB-ul Letoniei pe cap de locuitor în raport cu media UE a crescut de la 47 % (în 2004) la 65 % (în 2016), ceea ce reprezintă un progres esențial. Fondurile structurale și de investiții europene au avut un rol important în depășirea crizei – în perioada 2008-2015, PIB-ul a crescut, în medie, cu 1,3 % pe an.

Cu toate acestea, în pofida succesului de până acum al politicii, Letonia ar avea nevoie de mult timp pentru a atinge media UE în ceea ce privește PIB-ul pe cap de locuitor. Aceste orizonturi de timp nu întrunesc așteptările cetățenilor și duc la dezamăgire și la intensificarea euroscepticismului – atât în regiunile mai puțin dezvoltate, cât și în cele dezvoltate.

Politica de coeziune în sine poate aborda cu succes noi provocări strategice cu care se confruntă UE. Prin urmare, subminarea importanței coeziunii ar indica o viziune îngustă. Politică ar trebui să fie mai bine orientată și utilizată pentru a susține măsuri care au un efect demonstrabil asupra creșterii potențiale, sporind competitivitatea și productivitatea și făcând posibilă transformarea economică.

Unul dintre principalele motive ale succesului politicii de coeziune în Letonia este că noi am recunoscut încă de la început importanța acestor fonduri în realizarea unor reforme strategice. Prin urmare, consider că există motive puternice pentru a continua să legăm strâns politica de coeziune și reformele structurale. Cu toate acestea, eficientizarea acestei legături necesită întrunirea mai multor precondiții.

Politica de coeziune însăși ar trebui îmbunătățită pentru a deveni un instrument și mai strategic. Mecanismele de punere în aplicare trebuie revizuite și simplificate radical – până în prezent, eforturile de simplificare nu au produs o simplificare reală. Acum, în al patrulea an al perioadei de programare actuale, vedem în întreaga UE foarte

puțin progres în teren, pentru că administrațiile naționale și regionale încă se străduiesc să stăpânească toate procedurile birocratice.

Elementul-cheie este încrederea. Dacă o țară sau regiune a dovedit în repetate rânduri că poate utiliza în mod eficient și rațional fondurile, acesteia ar trebui să i se acorde încredere pentru a stabili proceduri de control eficiente și a-și face propriile alegeri strategice pentru implementarea variantei optime a politicii de coeziune. ■

„Unul dintre principalele motive ale succesului politicii de coeziune în Letonia este că noi am recunoscut încă de la început importanța acestor fonduri în realizarea unor reforme strategice. Prin urmare, consider că există motive puternice pentru a continua să legăm strâns politica de coeziune și reformele structurale.”

Argumentele în favoarea unei politici de coeziune comune

O politică de coeziune care să includă toate regiunile – atât pe cele mai puternice, cât și pe cele mai slabe – este esențială pentru succesul Uniunii Europene.

Regiunile Europei reprezintă coloana vertebrală a Uniunii Europene din punct de vedere politic, economic, social și cultural. Prin urmare, pentru succesul Europei este vital ca regiunilor să li se acorde în continuare un sprijin puternic după 2020. Fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI) ne permit să creăm un impuls real și să sporim investițiile. Aceasta asigură că Europa este relevantă și accesibilă cetățenilor, încurajând cooperarea.

Beate Merk
Ministrul de stat pentru probleme europene și relații regionale al
Bavariei, Germania

Încă de la început, Bavaria și-a dezvoltat pozițiile în ceea ce privește reforma de după 2020 a fondurilor ESI. Principala noastră preocupare, pe care o împărtășim cu celelalte regiuni ale Europei, este menținerea unui nivel adecvat al fondurilor ESI pentru toate regiunile europene. Acest lucru este valabil în special pentru regiunile mai dezvoltate, ca Bavaria, pentru ca excelența

regională mai puternică să le aducă în continuare beneficii vecinilor mai puțin dezvoltați printr-o creștere sporită și printr-o plusvaloare suplimentară. O politică europeană de sprijin comună unește Europa, nu o scindează în „donatori” și „beneficiari”.

De asemenea, o regiune puternică precum Bavaria reprezintă mai mult decât comune și orașe în plină ascensiune. În special districtele învecinate cu Republica Cehă fac parte din zone mai slabe din punct de vedere structural, reprezentând astfel zone prioritare pentru intervenția Fondului european de dezvoltare regională.

Politica regională a UE este importantă pentru noi deoarece are un impact direct asupra cetățenilor din Bavaria și din alte regiuni europene. Multe dintre proiectele din Bavaria pot fi implementate doar mulțumită fondurilor UE. Spre deosebire de mecanismele de gestionare a crizei pe termen scurt, fondurile ESI oferă finanțare pe termen lung, pe întreaga perioadă de finanțare, având fonduri și resurse stabilite în avans. Acest lucru permite un nivel ridicat de planificare și securitate financiară. De asemenea, acest lucru face posibilă urmărirea unor obiective paneuropene importante care nu generează neapărat „câștiguri rapide”, ci necesită perseverență politică pe termen mai lung. Fondurile ESI pe termen lung, durabile și bazate pe granturi nu ar trebui înlocuite de instrumente de finanțare selective, pe termen scurt; în schimb, ar trebui să se păstreze structura lor strategică, comună și orientată spre rezultate pentru finanțarea proiectelor.

„Să construim punți, nu ziduri” trebuie să fie mottoul Europei după 2020. Toate părțile ar trebui să conlucreze, fără a crea scindări inutile. Pentru a realiza acest lucru,

avem nevoie de o cooperare transfrontalieră și mai puternică. Programele Interreg au contribuit în mod incontestabil la integrarea Europei. Colaborarea cu țările vecine le demonstrează clar localnicilor plusvaloarea unei Europe stabile – zonele de frontieră din trecut devenind puncte de întâlnire ale viitorului.

Noile abordări de politică, precum strategiile macroregionale, ar trebui și ele consolidate și ar trebui să se creeze noi sinergii în programele transnaționale ale UE. În calitate de președinte care prezidează Strategia UE pentru regiunea alpină (EUSALP), Bavaria este hotărâtă să consolideze strategiile macroregionale ale UE după 2020. De asemenea, aceasta este ferm hotărâtă să limiteze povara birocratică a politicii de finanțare, consolidând astfel autonomia și asigurând totodată menținerea valorii adăugate a ajutorului regional.

Politica de coeziune europeană este o expresie autentică a solidarității europene – părțile mai puternice vin în sprijinul celor mai vulnerabile. Bavaria înțelege și prețuiește acest lucru. Întrucât ea însăși a beneficiat de solidaritate din partea altora pe parcursul tranziției sale de la un stat agricol la o regiune a inovării. Întreprinderile din Bavaria colaborează în prezent cu parteneri din întreaga Europă. Prin urmare, o politică regională strategică europeană vizează toate regiunile europene, inclusiv pe cele mai dezvoltate. Acesta este singurul mod în care putem consolida coeziunea socială și regională la nivel național și între statele membre, sprijinind totodată succesul economic al tuturor regiunilor. Dacă reușim în acest demers și dacă populațiile locale cunosc un succes concret în urma cooperării europene, cetățenii vor căpăta o nouă încredere în UE. ■

Implicarea regiunilor și menținerea solidarității

Procesele eficace din cadrul politicii de coeziune, cum sunt strategiile de specializare inteligentă și agenda urbană, trebuie consolidate după 2020.

Sonja Palhus, Director de afaceri internaționale, Consiliul Regional Sud-Vest, Finlanda

În prezent, Regiunea Sud-Vest din Finlanda se prezintă bine. Nu a fost mereu așa, dar creșterea economică se face din ce în ce mai simțită, datorită creșterii

investițiilor, în special în sectorul marin și în cel al producției. Pe lângă această evoluție pozitivă, regiunea se confruntă cu tipuri noi de provocări în urma acestui impuls, ceea ce înseamnă că trebuie asigurate instrumente financiare și o bază stabilă pentru această creștere.

Poziția regiunii în inima Mării Baltice a făcut din aceasta un mediu foarte natural ca actorii din Regiunea Sud-Vest a Finlandei să se implice în Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Mării Baltice (EUSBSR) și să o pună în aplicare. Această strategie macroregională a asigurat un cadru foarte relevant pentru cooperarea transfrontalieră, având în vedere că granițele maritime au reprezentat mereu un factor important în regiune.

Consiliul Regional Sud-Vest din Finlanda găzduiește unica autoritate de management Interreg din Finlanda – programul pentru zona centrală a Mării Baltice – și, prin urmare, vede în mod direct plusvaloarea unei cooperări transfrontaliere active și orientate spre rezultate. Abordarea în colaborare a provocărilor și a punc-

telor forte comune cu sprijinul fondului de coeziune aduce în regiune idei și soluții noi și va fi susținută puternic și în viitor.

Politica de coeziune post-2020 sporește așteptările în rândul actorilor din domeniul dezvoltării regionale. Se resimte puternic nevoia pentru generația următoare a politicii europene de coeziune, dar reforma nu trebuie redusă la un exercițiu tehnic și trebuie să adopte o abordare mai sistematică a dezvoltării regionale durabile din punct de vedere economic, social și al mediului.

Concentrarea tematică ar trebui însoțită de agilitate și flexibilitate. Pentru a pune în practică viziunile și înțelegerea regiunilor privind acțiunile necesare, este nevoie de simplificare și de flexibilitatea proceselor. Trebuie sporită flexibilitatea fără a mări posibilitatea Comisiei sau a statelor membre de a retrage fonduri din regiune.

În sfârșit, fără a pierde din vedere esența politicii de coeziune, trebuie să se mențină implicarea tuturor regiunilor și solidaritatea. ■

Politica de coeziune este un instrument important al solidarității UE

Politica de coeziune trebuie să joace un rol vizibil – inclusiv în termeni financiari – în toate regiunile Uniunii Europene, în special pentru a susține acțiuni cu o plusvaloare clară pentru UE.

Îndeosebi pentru regiunile defavorizate, politica de coeziune reprezintă principala sursă de finanțare pentru investiții. Ea le imprimă însă și regiunilor dezvoltate un avânt puternic pentru dezvoltare economică și pentru inovare.

În Carintia, politica de coeziune s-a concentrat până acum pe cercetare, dezvoltare și

inovare. Mai mult, ar trebui urmată abordarea concentrării tematice – în special în regiunile dezvoltate – pentru a putea reacționa față de noile provocări.

Cu toate acestea, pentru a obține succese și a constitui un instrument real al solidarității, politica de coeziune trebuie reformată. Acest lucru este valabil în

special în cazul regiunilor în care contribuția fondurilor ESI la dezvoltarea regională și economică este relativ redusă.

Această reformă esențială ar trebui să includă o implementare reală a proporționalității și să respecte principiul subsidiarității. În plus, trebuie să se aplice o simplificare reală și extinsă și să existe armonizare cu alte domenii de politică (de exemplu, Orizont 2020).

Pentru Carintia, care este o regiune frontalieră clasică, este foarte important și să se mențină cooperarea teritorială europeană (Interreg) în toate cele trei dimensiuni (transfrontalieră, transnațională și interregională). Acest instrument real al integrării și cooperării europene reprezintă adesea unica șansă – în special pentru regiunile mici – de a găsi soluțiile potrivite pentru noile provocări.

Armin Schabus
Coordonator de programe UE
Biroul Guvernului Regional al
Carintiei, Austria

În ceea ce privește plusvaloarea, strategiile macroregionale (EUSALP, EUSDR) ar trebui privite și ca instrumente importante de cooperare și de networking politic strategic. Elaborând obiective strategice, ar trebui să devină mai ușoară punerea în

aplicare a unei abordări integrate, bazate pe provocările regionale.

Aceasta include continuarea (și simplificarea) abordării axate pe dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (CLLD). Carintia a început perioada 2014-2020 cu implementarea abordării CLLD în programul Interreg Italia-Austria, ca pilot ambițios în dezvoltarea regională transfrontalieră și extensie a abordării LEADER. Regiunea solicită în mod serios ca instrumentul CLLD să rămână disponibil și după 2020. ■

De ce avem nevoie de o politică de coeziune robustă

Europa este pusă la încercare pe numeroase fronturi, inclusiv în ceea ce privește politica sa de coeziune, pusă în discuție în prezent.

Deși dezbaterile sunt în plină desfășurare la nivelul Consiliului European și al Comisiei, poziția orașelor și a regiunilor este clară. Considerăm că această politică nu numai că ar trebui să rămână una dintre politicile fundamentale ale UE, ci ar trebui chiar consolidată.

Așadar, de ce susținem politica de coeziune? Pentru că ea le demonstrează oamenilor că Uniunii Europene îi pasă de ei. Numai în Italia, aceasta ne-a permis

să creăm peste 60 000 de locuri de muncă în perioada 2007-2013.

Acesta este doar un exemplu care arată cum reușește politica de coeziune să aducă o schimbare în teritoriile Europei.

De aceea, Consiliul Municipalităților și Regiunilor Europene (CEMR) susține asigurarea unui buget pentru a le permite regiunilor bogate și celor sărace să reacționeze față de cele mai presante provocări cu care ne confruntăm, cum sunt migrația și schimbările climatice.

Nu este însă suficient să păstrăm politica de coeziune în forma sa actuală: ar trebui simplificat accesul la fonduri, astfel încât și teritoriile cu resurse mai puține să poată beneficia de ele.

Stefano Bonaccini
Președintele regiunii Emilia-Romagna și președintele Consiliului Municipalităților și Regiunilor Europene (CEMR)

Mai presus de toate, politica de coeziune trebuie concepută în colaborare cu teritoriile Europei. Pentru a realiza acest lucru ar trebui inițiate dialoguri ad hoc cu toate guvernele locale și regionale, cu asociațiile care le reprezintă și cu alte părți interesate. Acestea ar trebui să vizeze în special impactul actualei politici

de coeziune, plus valoarea acesteia, precum și modalitatea de a o perfecționa.

Aceste dialoguri ar veni într-un moment ideal pentru o reflecție asupra viitorului Europei. De fapt, noi am adoptat de curând o poziție care prezintă viziunea locală și regională în ceea ce privește

Europa anilor viitori. Ca președinte al CEMR, fac apel la instituțiile UE să poarte un dialog constructiv cu guvernele locale. Totodată, fac apel la guvernele locale să contribuie la aceste discuții cu idei și sugestii privind o mai bună aliniere a UE la nevoile locale. ■

Inovare și programare strategică pentru afaceri

În mod tradițional, politica de coeziune pune la dispoziție un instrument eficace și o sursă considerabilă de finanțare pentru provocările majore pe care trebuie să le abordeze regiunile europene, și anume competitivitatea, inovarea și coeziunea socială.

Massimo Sabatini
Director pentru politica regională și coeziunea teritorială,
Confindustria, Italia

Colaborarea dintre teritoriile europene cu specializări complementare poate genera o creștere mai echilibrată a competitivității, iar raportul corect dintre granturi și împrumuturi va putea promova investițiile și consolidarea IMM-urilor. Tot astfel, viitoarea politică de coeziune va putea promova contexte productive mai favorabile pentru întreprinderi, o administrație publică mai apropiată de nevoile acestora și o îmbunătățire generală a acțiunilor publice pentru dezvoltare, prin mecanisme precum condiționalitățile *ex ante*, care vor fi menținute și vor deveni mai concentrate.

Politica de coeziune le poate oferi un răspuns teritoriilor potrivit cerințelor și potențialului acestora. După 2020, aceste provocări se vor intensifica, motiv pentru care este esențial ca Uniunea Europeană să mențină și să consolideze instrumentul principal pe care îl are disponibil pentru promovarea investițiilor publice și private, a creșterii armonioase în teritoriile sale și a reducerii divergențelor.

Confindustria consideră că această politică este decisivă pentru construirea proiectului european mai amplu al păcii și al creșterii economice și îndeosebi pentru abordarea provocărilor care țin de competitivitate, pe care trebuie să le rezolve

industria europeană. Elementele constitutive ale așa-numitei „a patra revoluții industriale” – adică inovarea în producție, cercetarea științifică și tehnologică, digitalizarea proceselor de producție și dezvoltarea competențelor – trebuie să poată găsi resurse și instrumente adecvate în viitoarea politică de coeziune. De asemenea, politica trebuie să extindă testele realizate cu instrumente precum Orizont 2020 la o proporție tot mai mare a întreprinderilor.

Pentru toate acestea este necesară o politică reformată și simplificată, concentrată mai puternic pe mai puține priorități și rezultate măsurabile, care să fie alese pentru fiecare regiune în parte dintr-un meniu comun, potrivit principiului unei subsidiarități sporite. Acest lucru presupune deplasarea implementării și

a controalelor înspre nivelul național și regional, concentrându-se astfel acțiunile Uniunii Europene privind strategia și programarea strategică.

Toate acestea necesită un grad înalt de încredere între instituțiile implicate și un parteneriat eficace și calificat

care, în etapa definirii normelor, să știe cum să realizeze simplificarea din perspectiva beneficiarilor primari, adică a întreprinderilor. ■

Politica de coeziune poate ajuta Europa să abordeze provocarea privind locuințele

Numărul insuficient de locuințe accesibile ca preț și excluziunea care decurge din această situație reprezintă unul dintre riscurile-cheie cu care se confruntă orașele, regiunile și societățile noastre în ansamblu. Din acest motiv, cheltuielile privind locuințele sociale reprezintă o investiție cu un puternic impact social.

Locuințele inadecvate cauzează în economiile noastre costuri anuale de 195 de miliarde EUR (Eurofound), iar în 2016 s-a înregistrat cea mai accentuată creștere a prețurilor din perioada de după criză (Eurostat). Devine dificil să trecem peste costul uman și economic al acestui eșec al politicilor și peste încrederea exagerată în funcționarea pieței. Politica de coeziune a UE ar putea face mai mult pentru a rezolva această provocare, pomind de la abordări inovatoare și consacrate eficiente.

Accesul la locuințe de calitate la prețuri accesibile este răspunsul la orice provocare societală pusă în discuție. Locuința definește viața unei persoane, fiind un bun integrator, legat de sănătate, de

securitatea economică și energetică, de transport, de educație și de ocuparea forței de muncă. De asemenea, locuințele influențează profilul cartierelor și afectează direct coeziunea socială.

Ca organism reprezentativ al furnizorilor de locuințe publice, în cooperare și sociale de pe întregul continent, Housing Europe (www.housingeurope.eu) și-a unit forțele cu Uniunea Internațională a Chiriașilor și cu Delphis pentru a realiza, prin Premiile europene pentru locuințe responsabile (www.responsiblehousing.eu), o bază de date a modalităților în care aceste asociații își demonstrează angajamentul față de valori care generează soluții inovatoare din punct de vedere social. În același timp, acestea subliniază impactul social local în ceea ce privește durabilitatea mediului, buna guvernare și relațiile echitabile cu părțile interesate, precum și gestionarea responsabilă a resurselor umane.

În paralel, Parteneriatul pentru Locuințe din cadrul Agendei urbane a UE, la care participă Housing Europe, a realizat primii pași în ceea ce privește un set de instrumente pentru locuințe accesibile. Acesta prezintă o varietate amplă de soluții în curs de implementare în întreaga Europă, menite să abordeze provocarea locuințelor într-un mod accesibil din punct de

Sorcha Edwards
Secretar general
Housing Europe

vedere financiar, acum și pe termen lung, din perspectiva orașelor, a dezvoltatorilor și a decidenților politici.

În anii următori, va fi esențial ca politica de coeziune să susțină mai departe aceste experiențe pozitive și să ajute Europa să ofere locuințe în mod responsabil, în beneficiul tuturor cetățenilor. În acest scop, o importanță-cheie revine simplității accesării fondurilor pentru cei implicați în teren. Este vitală posibilitatea de a combina granturi și împrumuturi (fonduri structurale, împrumuturi din partea BEI, Fondul european pentru investiții strategice etc.). ■

Creștere mai inteligentă pentru regiunile Europei prin inovare

Globalizarea, automatizarea, tehnologiile noi și decarbonizarea influențează locurile de muncă, sectoarele industriale, modelele de afaceri și concepțiile privind economia și societatea.

Europa trece printr-o perioadă de schimbări de importanță capitală. Globalizarea, automatizarea, decarbonizarea, tehnologiile emergente și digitale – toate influențează locurile de muncă, sectoarele industriale, modelele de afaceri, economia și societatea în ansamblu.

Provocarea viitoare pentru regiunile UE va fi de a putea concura la nivel global cu alte puteri economice foarte avansate și emergente, făcând parte mai mult ca oricând dintr-o lume globalizată. În consecință, acestea trebuie să găsească modalități să devină mai rezistente și mai competitive prin luarea de măsuri concrete la nivel european, național și local, asigurând totodată partajarea beneficiilor globalizării.

Multe regiuni europene se află într-o poziție bună pentru a valorifica oportunitățile oferite de globalizare. Cu toate acestea, documentul de reflecție al Comisiei privind globalizarea a subliniat faptul că se adâncește decalajul în materie de competitivitate și inovare între anumite regiuni avansate și alte regiuni mai puțin puternice ale UE.

Încă se mai întâlnesc regiuni vulnerabile în Europa, respectiv în Europa de Sud sau Centrală și în Europa de Est. Inovarea este recunoscută ca fiind unul dintre principalii factori econo-

mici pentru stimularea creării de locuri de muncă. Identificarea potențialului de inovare al acestor regiuni și concentrarea pe consolidarea punctelor forte locale, reducerea decalajelor de dezvoltare și stimularea competitivității pot contribui la creșterea rezilienței în fața globalizării.

Strategiile de specializare inteligentă reformează creșterea europeană

În acest domeniu, UE aduce o schimbare prin implementarea specializării inteligente în fiecare regiune. Specializarea inteligentă deschide noi oportunități de cooperare interregională în jurul unor priorități comune, făcând posibilă completarea reciprocă a punctelor forte și reformarea modelului european de creștere și integrare.

Până în prezent s-au formulat peste 120 de strategii de specializare inteligentă, care beneficiază de peste 65 de miliarde EUR din fonduri naționale și ale UE (inclusiv peste 40 de miliarde EUR din Fondul european de dezvoltare regională). În total, se preconizează că finanțarea va ajuta 15 000 de întreprinderi să lanseze produse noi, va sprijini 140 000 de start-upuri și va crea 350 000 de locuri de muncă noi până în 2020.

Specializarea inteligentă asigură o nouă modalitate de conlucrare, bazată pe colaborare și inovare. Aceasta permite regiunilor și industriei să abiliteze soluțiile locale, să promoveze competitivitatea și să maximizeze potențialul de creștere prin economia de scară, creând totodată prosperitatea și locurile de muncă așteptate de cetățenii europeni.

“Globalizarea și impactul noilor tehnologii asupra societății și a locurilor de muncă au implicații profunde pentru viața cotidiană a europenilor din fiecare regiune, oraș și zonă rurală. Strategiile de specializare inteligentă permit regiunilor să își mențină poziția dezvoltându-le punctele forte și susținând afacerile locale să acceseze lanțurile de aprovizionare globale, în special în industrie.”

Jean-Claude Juncker, președinte al Comisiei Europene

Patru provocări pentru stimularea creșterii induse de inovare în regiunile UE

Prin intermediul comunicării „Consolidarea inovării în Regiunile din Europa: Strategii pentru o creștere rezilientă, favorabilă incluziunii și durabilă”¹, Comisia este hotărâtă să stimuleze creșterea indusă de inovare și să ajute regiunile să valorifice oportunitățile oferite de schimbările tehnologice și modernizarea industrială. Comisia a identificat patru provocări principale în calea inovării regionale, precum și anumite acțiuni-pilot pentru a le aborda. Aceste acțiuni vor fi lansate până la finalul anului 2017 pentru a promova creșterea investițiilor în proiecte de inovare interregionale și a însoți modernizarea industrială a regiunilor mai puțin dezvoltate.

1. Stimularea capacității de inovare în regiunile mai puțin dezvoltate

Regiunile care trec printr-o tranziție industrială se confruntă cu provocări și obstacole specifice, în special legate de fragmentarea și durabilitatea infrastructurilor de cercetare și inovare, lipsa unei baze de competențe adecvate și dezindustrializarea. Mai multe inițiative ale UE și instrumente de finanțare le ajută să susțină inovarea de anvergură și să își lărgescă participarea la fondurile UE pentru cercetare și inovare. Printre acestea se numără: TAIEX Peer-2-Peer, Platformele S3, Orizont 2020 – Parteneriat și înfrățire, Calea către excelență și proiectul regiunilor mai puțin dezvoltate. Prin intermediul acțiunilor-pilot, Comisia va facilita utilizarea combinată a instrumentelor existente ale UE, va accelera asimilarea inovațiilor și va elimina barierele din calea investițiilor.

2. Sporirea cooperării în investiții centrate pe inovare la nivelul regiunilor

Strategiile de specializare inteligentă și cooperarea interregională și macroregională pot să ajute regiunile să valorifice complementaritățile existente și să creeze lanțuri valorice în

întreaga Europă încurajând sinergia investițiilor între sectorul privat și cel public și aducând inovarea din UE aproape de piață. Acțiunile-pilot vor ajuta parteneriatele interregionale să identifice proiecte de afaceri și oportunități de investiții concrete.

3. Continuarea reformei sistemelor de cercetare și inovare în cadrul regiunilor

Reformele structurale și îmbunătățirea cadrelor de reglementare și instituționale sunt esențiale pentru a spori competitivitatea și a asigura conceperea unor strategii de inovare. Comisia își va intensifica eforturile pentru a încuraja statele membre să valorifice din plin sprijinul UE în vederea facilitării conceperei și punerii în aplicare a reformelor. Acest lucru se va realiza cu ajutorul asistenței la cerere din partea Serviciului de sprijin pentru reforme structurale² și a Mecanismului de sprijin al politicilor³ din cadrul Orizont 2020. De asemenea, Comisia invită statele membre să consolideze dialogul cu toate părțile interesate în cursul procesului semestrului european.

4. Facilitarea sinergiilor dintre politicile și instrumentele UE

Există deja un număr semnificativ de programe de politici și instrumente regionale, naționale și europene⁴ menite să încurajeze inovarea, creșterea și crearea de locuri de muncă sau să promoveze cooperarea interregională. Comisia va ajuta autoritățile naționale și regionale la combinarea mai bună a acestora și clarificarea posibilelor sinergii privind achizițiile publice și ajutorul de stat.

MAI MULTE INFORMAȚII

<http://bit.ly/2yUHJL2>

<http://bit.ly/2xtHjOD>

<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>

1) COM(2017) 376 final

2) https://ec.europa.eu/info/departments/structural-reform-support-service_en

3) <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/tags/policy-support-facility/>

4) Inițiative tehnologice comune, parteneriate de tip public-privat, Institutul European de Inovare și Tehnologie, alianțele cunoașterii și sectoriale pentru competențe din cadrul programului Erasmus+, parteneriate strategice de clustere europene, Enterprise Europe Network, parteneriate europene pentru inovare, Start Up Regions Network, programe Interreg etc.

PUTERNICI ȘI UNIȚI ÎN BELGIA

În 1994, Université Libre de Bruxelles (ULB) și-a asumat un risc și a înființat centrul de biotehnologii Charleroi. Grație sprijinului din partea Europei și a Valoniei, a fost inaugurat în 1999 Institutul de Biologie Moleculară și Medicină (IBMM).

Obiectivul ULB a fost de a crea un bioparc care să fie și centru academic de cercetare, și motor al dezvoltării economice pentru orașul Charleroi, care, ca fost simbol al industriei siderurgice, trecea printr-o transformare industrială totală.

Riscul a dat roade. Azi, Bioparcul Charleroi reunește peste 1100 de persoane în:

- > patru institute de cercetare: IBMM, Institutul pentru Imunologie Medicală, Centrul de Microscopie și Imagistică Moleculară și Laboratorul de Cercetări Botanice;
- > I-Tech-Incubator, responsabil cu crearea, atragerea și susținerea creșterii companiei;
- > centrul de formare HeLSCi, care ajută companiile să se dezvolte elaborând programe de formare specifice; și
- > peste 47 de companii, unele dintre ele internaționale.

Aceste evoluții au fost posibile datorită coordonării, la nivelul bioparcului, a activităților de cercetare, a formării,

Centrul de Microscopie și Imagistică Moleculară

a transferului tehnologic și a evoluțiilor industriale. S-a pus în aplicare și o strategie de specializare inteligentă, pentru a încuraja dezvoltarea în trei domenii: imunologie, imagistică și terapie celulară.

Printre alți factori determinanți se numără voința organismelor politice de a susține creșterea în acest sector, prezența în Valonia a unor nume importante din industrie, ca GSK Vaccines sau UCB, precum și înființarea de rețele ale investitorilor publici și privați – companiile din cadrul bioparcului au atras investiții private în valoare de peste 650 de milioane EUR.

Bioparcul nu ar exista fără investiția inițială realizată de ULB, de UE și de Valonia. Succesul său pe termen lung este însă rezultatul unei strategii clare, al unei alinieri a politicilor naționale, regionale și locale și al convergenței actorilor publici și privați. În fond, mottoul Belgiei este „puterea stă în unitate”!

Dominique Demonté

Director al BIOPARK Charleroi Brussels South, Belgia

INVESTIȚII ÎN VIITORUL SUEDEI

Regiunea Västra Götaland din Suedia se numără printre liderii inovării europene. A doua regiune a țării ca mărime, aceasta găzduiește mai multe companii mari, cum sunt Volvo Cars, Volvo Group, SKF și Astra Zeneca. Regiunea este puternică în ceea ce privește cercetarea și inovarea,

Volvo 7900 Electric Hybrid

înregistrând cheltuieli peste medie pentru cercetare și dezvoltare și având cinci universități renumite. Industria ocupă un loc central în economia regională, iar regiunea este un spațiu de testare pentru numeroase tehnologii durabile noi.

Specializarea inteligentă este parte integrantă a strategiei generale de creștere și dezvoltare, Västra Götaland 2020. Strategia prioritizează 13 sectoare, cu accent pe șase domenii forte: științele vieții, transporturi, chimie ecologică, materiale, textile și sectorul maritim. Într-un cadru de programe tematice, regiunea Västra Götaland investește masiv în inovare și dezvoltare în aceste sectoare, concentrându-se pe construirea unor structuri de durată pentru cooperare, testare și demonstrare. Multe dintre aceste structuri se află în cele șase parcuri științifice ale regiunii.

Investițiile de acest tip au contribuit la pregătirea economiei regionale pentru schimbările economice. Industriile mai vechi și depășite, cum sunt textilele, au reușit să se transforme și să rămână competitive în economia bazată pe cunoaștere.

Producția textilelor a fost leagănul dezvoltării industriale în numeroase țări europene, inclusiv în Suedia. Pe parcursul unor crize economice repetate, Suedia a pierdut multe locuri de muncă odată cu mutarea producției în străinătate. Industria textilă nu a părăsit însă niciodată cu adevărat orașul Borås, principalul centru de producție textilă din Västra Götaland. Firmele din regiune dețin două treimi din locurile de muncă din sectorul suedez al textilelor. În loc să concureze cu companiile care vindeau tricouri ieftine, firmele noi și inovatoare din Borås se concentrează pe produse de nișă.

Västra Götaland este și principalul centru suedez de cercetare și dezvoltare în domeniul transporturilor durabile, reprezentând aproape jumătate dintre locurile de muncă din sectorul auto al țării. Automatizarea, electrificarea și TIC pentru vehicule se numără printre sectoarele competitive ale industriei. În prezent se derulează în regiune mai multe

proiecte ample de demonstrație, inclusiv ElectricCity, în care se testează autobuze electrice Volvo în condiții reale de exploatare în flota de transport public a orașului.

Un exemplu de sinergie între fondurile conectate la strategia de specializare inteligentă este Asta Zero, o instalație unică de testare pentru siguranța rutieră și a vehiculelor, inaugurată în 2014. Această investiție s-a realizat cu finanțare regională și națională, la care s-au adăugat fonduri oferite de Fondul european de dezvoltare regională, precum și un contract unic semnat de industria auto, care a promis să utilizeze și să plătească pentru această instalație timp de mai mulți ani.

Hanna Blomdahl

Responsabil superior, Unitatea de CD, Regiunea Västra Götaland, Suedia

RIS3 ÎN ACȚIUNE ÎN REGIUNEA NORD-EST A ROMÂNIEI

Indiferent dacă este vorba despre educarea unui copil, despre construirea unei punți între două comunități sau despre salvarea unei vieți într-un spital folosind o tehnologie ultramodernă, noi consolidăm încrederea în progresul uman prin planificare regională și prin gestionarea fondurilor structurale ale UE. Acest lucru ține de misiunea noastră, dar acțiunile noastre și modul în care le desfășurăm vin din motivația noastră.

Specializarea inteligentă este vitală pentru europeni. S3 are potențialul de a realiza schimbări semnificative în întreaga economie europeană, remodelând dinamica întregului continent. Economia europeană se află într-o evoluție nemaiîntâlnită până acum. Regiunea noastră, Nord-Est, nu este o excepție.

În regiune s-au realizat numeroase îmbunătățiri datorită fondurilor structurale, oferindu-le mai multor cetățeni acces la apă salubă, servicii publice îmbunătățite,

locuri de muncă mai bune și conectivitate sporită datorită noii infrastructuri. Majoritatea investițiilor publice s-au concentrat asupra acestor aspecte, iar calitatea vieții a crescut constant de atunci.

În Regiunea Nord-Est a României, S3 este un instrument de planificare și programare favorabil incluziunii – un mod de a rezolva provocările societale împreună și de a impulsiona cooperarea în cadrul modelului cvadruplu, unicul scop fiind de a genera dezvoltare și bogăție. o nouă generație de inovatori, start-upuri și actori privați cu vocație globală ajută sectoare precum cel agroalimentar, al textilelor și al materialelor noi, al TIC, al vieții și îmbătrânirii sănătoase, al biotehnologiilor și al mediului să devină sectoare de specializare inteligentă.

Prin devotament și muncă asiduă, S3 a generat un flux de 129 de proiecte care, dacă sunt implementate până în 2023, vor remodela definitiv regiunea noastră. Există 65 de proiecte care urmăresc să dezvolte competențe inovatoare cheie și să valorifice rezultatele cercetării în companii și vizează finanțare din partea PO. Prin Programul operațional regional se vor oferi 36,15 milioane EUR pentru a susține 36 de propuneri de dezvoltare a unor servicii de transfer tehnologic. Datorită unui efort fără precedent, Autoritatea de Management și agențiile pentru dezvoltare regională au creat un obiectiv anume pentru RIS3 în POR, care va utiliza 25 de milioane EUR pentru a susține implementarea celorlalte 28 de proiecte de intervenție integrate, cu mai multe puncte, axate pe lanțuri valorice cheie ale economiei regionale.

Vasile Asandei

Director general al ADR Nord-Est, România

INOVARE FĂRĂ FRONTIERE

Campusul pentru Boli Emergente Blauwe As, Delft

europene de 1 miliard EUR realizate în perioada 2007-2014 și în cele de 700 de milioane EUR finanțate deja în perioada 2014-2020. Investițiile europene în cercetare și dezvoltare bazate pe excelență sunt importante și demonstrează forța clusterelor noastre.

Centrele europene unice de CD cu acces deschis la scară largă, ca microscopul NeCEN și Bioprocess Pilot Facility, sunt finanțate de FEDR, alături de centre olandeze de valorificare și incubatoare precum YES!Delft. Printre realizări se numără 160 de start-upuri, sute de tehnologii brevetate, companii active în peste 80 de țări, capital investit de peste 130 de milioane EUR și mai mult de 1000 de locuri de muncă.

Agencia InnovationQuarter susține dezvoltarea economică regională printr-un fond de tip revolving – finanțat parțial din FEDR. În plus, partenerii din regiune lucrează împreună cu Banca Europeană de Investiții la o platformă regională de investiții pentru impulsivarea investițiilor private.

Aceste investiții reprezintă un fundament important al ecosistemului nostru regional de inovare. Companiile colaborează îndeaproape între ele și cu trei universități, două centre medicale și universități de științe aplicate pentru a elabora și testa soluții la provocările actuale. Printre interlegături se numără aplicarea volumelor mari de date pentru pace și pentru protejarea împotriva inundațiilor, printarea 3D în industriile maritime și medicale și noile medicamente pe bază de extracte din plante. Strânsa colaborare cu alte regiuni europene în cadrul mai multor rețele din UE, precum Inițiativa Vanguard, este încă un motiv pentru care strategia de specializare inteligentă din Zuid-Holland este considerată de mulți ca fiind o bază a inovării fără frontiere: investiții transsectoriale, transfrontaliere și din mai multe fonduri.

Jacqueline Spuijbroek

Reprezentant UE pentru Provincia Zuid-Holland, Țările de Jos

S3 înregistrează rezultate la Centre-Val de Loire

La prima vedere, S3 ar putea fi un coșmar pentru o regiune care nu este nici urbană, nici specializată în înalte tehnologii, mai ales în peisajul economic divers al regiunii franceze Centre-Val de Loire. Cu toate acestea, de la decizia din 2011 a părților interesate din regiune de a sprijini conceptul, s-au realizat numeroase îmbunătățiri pentru a spori eficacitatea strategiei regionale de dezvoltare economică și a obține rezultate.

Realizările sunt rezultatul unei abordări cu un grad ridicat de integrare, care implică încă din etapa timpurie principalii decidenți politici de la cel mai înalt nivel politic. Acest fapt a conferit o legitimitate robustă procesului de descoperire antreprenorială, confirmând totodată că cele cinci domenii de specializare selectate nu sunt excesiv de largi.

Domeniile de specializare sunt acum referința principală nu doar pentru Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), ci și pentru Parteneriatul european pentru inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii (EIP-AGRI), pentru Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și pentru alte instrumente de politică de la nivel regional.

Capacitatea de absorbție a fondurilor (la nivel european, național, regional) a fost optimizată prin:

- > gestionarea rețelei regionale de inovare care permite identificarea mai multor proiecte legate de prioritățile

S3, în special privind cercetarea, dezvoltarea și inovarea în sectorul privat;

- > comunicare continuă cu părțile interesate și desemnarea unei echipe care să gestioneze îndeaproape RIS3;
- > implicare profundă în programele de cooperare interregională precum Interreg Europa, pentru a evalua comparativ și a adapta apoi RIS3;
- > legături în cadrul priorităților din lanțurile valorice, care indică unde sunt necesare investiții, pe baza unor dovezi și a unor criterii clare, care au contribuit și la întărirea reputației și a atractivității regiunii.

Metodologia aplicată în Centre-Val de Loire, în paralel cu susținerea vitală a platformei S3, s-a dovedit cu atât mai utilă cu cât, datorită proximității sale, regiunea Paris a putut să partajeze impacturile socioeconomice din RIS3. Cu cât are un caracter rural mai pronunțat regiunea, cu atât mai importanți sunt acești factori-cheie ai succesului.

Frédéric Pinna

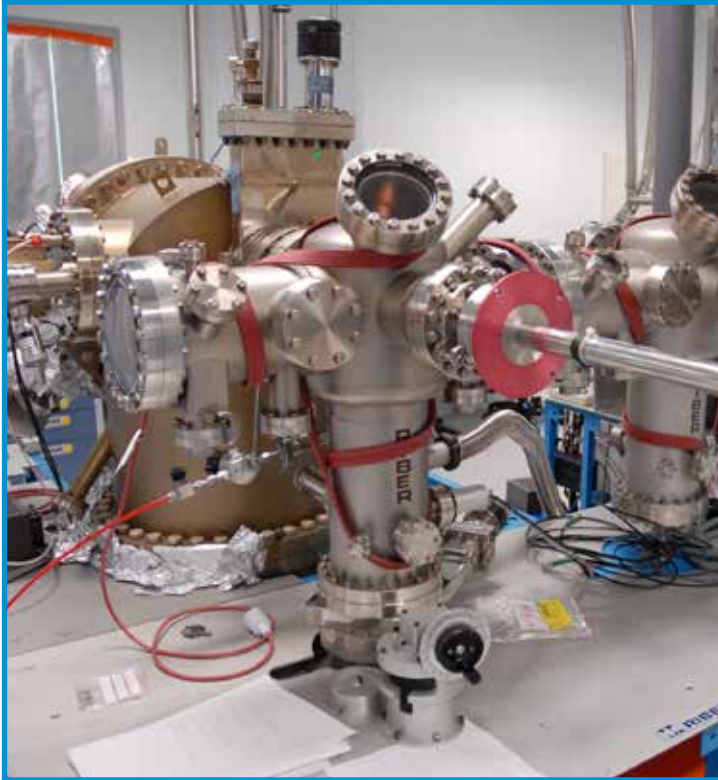
Director al DEV'UP Centre-Val de Loire, Franța

Participanți la un atelier dedicat priorității TIC pentru turismul de patrimoniu

STRATEGIILE EUROREGIONALE DEPĂȘESC FRONTIERELE

În 2014-2015, Mission Opérationnelle Transfrontalière (MOT) a desfășurat un studiu privind dezvoltarea economică în teritoriile transfrontaliere, concentrându-se pe frontierele Franței cu vecinii acesteia și explorând trei alte granițe europene. Studiul arată că dezvoltarea economică transfrontalieră are numeroase fațete – parteneriat la nivelul întreprinderilor, exporturi sau furnizarea de servicii peste graniță, dublă localizare, relații de subcontractare și legături între clustere –, fără a fi considerată, în general, un atu teritorial sau un potențial avantaj competitiv.

Totuși, libera circulație a persoanelor, a mărfurilor, a serviciilor și a capitalului ar trebui să aibă loc nu numai în zona europeană în ansamblul său, ci și în regiunile transfrontaliere, favorizând integrarea transfrontalieră. Aceasta este o sursă potențială de prosperitate, dacă este coordonată prin strategii transfrontaliere de dezvoltare economică – de exemplu, în domeniul inovării.

Faptul că toate regiunile europene au trebuit să își elaboreze propria strategie de specializare inteligentă ar putea da naștere unor inițiative transfrontaliere comune. În cazul frontierei dintre Franța și Spania, Euroregiunea Pirinei-Mediterana (Midi-Pyrénées, Languedoc-Roussillon, fuzionate

acum în Occitanie, Catalonia și Insulele Baleare) a întocmit o strategie euroregională de inovare în urma înființării unui parteneriat euroregional pentru inovare în 2013 și în urma unei evaluări teritoriale a sectoarelor strategice și a potențialului inovator al regiunilor partenere.

Identificarea unei baze comune în aceste S3 a permis vizarea celor trei piloni de dezvoltare comuni în strategia euroregională: e-sănătatea, apa și sectorul agroalimentar (reunite sub titlul „Inovare pentru o viață sănătoasă și o îmbătrânire activă”). De asemenea, este de reținut faptul că euroregiunea Aquitaine-Euskadi-Navarre a inițiat un proces similar în planul său strategic pentru 2014-2020.

Jean Peyrony, director general al Mission opérationnelle transfrontalière (MOT), Franța

MAI MULTE INFORMAȚII

Studiul MOT privind dezvoltarea economică transfrontalieră, cofinanțat de FEDR în cadrul programului național de asistență Europ'Act: <http://bit.ly/2wl00NE>

Euroregiunea Pirinei-Mediterana <http://www.euroregio.eu/en>

Fișa proiectului „Strategii euroregionale transfrontaliere pentru dezvoltare economică și inovare”: <http://bit.ly/2jkkZJy>

Euroregiunea Aquitaine-Euskadi-Navarre: <http://www.aquitaine-euskadi.eu/en/>

POMERANIA PROMOVEAZĂ PARTENERIATELE ȘI PROIECTELE DE CD

Procesele de dezvoltare identificate în Voievodatul Pomerania, care includ domeniile de specializare inteligentă din Pomerania (PSS), definesc principalul context de politici pentru dezvoltarea regională și pentru investirea fondurilor publice în CD. Primele competiții ale proiectelor de CD din cadrul fondurilor regionale ale UE (cu cheltuieli de 34 de milioane EUR) au demonstrat un potențial de aplicare considerabil. Aceste investiții vor duce, de exemplu, la dezvoltarea unei mici ambarcațiuni împingătoare cu propulsie hibridă, a unei platforme tehnologice pentru serviciile de handling la sol al aeronavelor, precum și a unor produse care previn degradarea cartilajelor. S-au cofinanțat peste 100 de proiecte (41 de milioane EUR) de investiții pentru creșterea competitivității companiilor și s-au alocat peste 17 milioane EUR pentru proiecte vizând extinderea infrastructurii universitare pentru a asigura un învățământ practic.

Pentru a încuraja partenerii să gândească și să acționeze în spiritul dezvoltării inovării prin implementarea unor proiecte de CD, Pomerania a aplicat un proces ascendent bazat pe parteneriat în selecția PSS. Competiția a fost deschisă tuturor entităților din regiune – companii, clustere, universități și organizații neguvernamentale. Peste 400 au fost implicate în procesul de doi ani în urma căruia guvernul regional a selectat patru PSS:

- > tehnologii offshore, portuare și de logistică;
- > tehnologii interactive într-un mediu saturat de informații;
- > tehnologii eco-eficace în generarea, transmisia, distribuția și consumul de energie și de combustibili și în construcții;
- > tehnologii medicale în domeniul bolilor asociate civilizației și îmbătrânirii.

O importanță-cheie pentru sistemul de implementare a specializărilor inteligente creat în Pomerania revine așa-numitelor proiecte orizontale care aduc beneficii potențiale prin

Portul din Gdansk

dezvoltarea întregii specializări și beneficiază de acces în regim de prioritate la finanțare regională. Partenerii PSS au convenit asupra unui număr de 17 proiecte (în valoare totală de 75 de milioane EUR), de exemplu, pentru infrastructura de CD.

Activitățile entităților din Pomerania sunt vizibile prin inițiativele de înființare a unui incubator maritim, medical și spațial. Mai mult, entitățile de acest tip se implică tot mai frecvent în proiecte internaționale: Smart Blue Region (Interreg) sau INNOLABS (Orizont 2020).

Pentru a facilita contactul dintre membrii PSS și autogovernarea, precum și activitățile comune într-un domeniu de specializare, s-au înființat așa-numite consilii PSS, formate din reprezentanți ai companiilor, ai sectorului științific și ai instituțiilor din mediul de afaceri, inclusiv ai clusterelor.

În Pomerania, dialogul este o caracteristică permanentă a politicii guvernului local privind dezvoltarea economică, socială și culturală. Exemplul selectării ascendente a unui PSS este, cu siguranță, o experiență interesantă pentru partenerii regionali. Datorită deciziilor neconvenționale și consecvente și a unei abordări bazate pe parteneriat, cu siguranță că putem concura pe piața internațională.

Karolina Lipńska

Departamentul de dezvoltare economică, Biroul președintelui Voievodatului Pomerania, Polonia

Premiile RegioStars 2017: 24 de proiecte finaliste în lumina reflectorului

Încă o dată, premiile RegioStars de anul acesta au adus în prim-plan cele mai remarcabile proiecte regionale ale Europei. Dintre cele 103 proiecte, juriul format din experți a ales 24 de proiecte finaliste, care provin din 20 de state membre și dintr-o țară învecinată. Câștigătorii vor primi premiile pe parcursul Săptămânii europene a regiunilor și orașelor din 2017, în data de 10 octombrie.

AUTORITĂȚILE DE MANAGEMENT
POT DEPUNE PROIECTE ÎN ACEST AN
PENTRU CINCI CATEGORII DE PREMII:

**SPECIALIZAREA INTELIGENTĂ PENTRU INOVARE
ÎN IMM-URI:** de la demarare la extindere

UNIUNEA ENERGETICĂ: schimbările climatice

**EMANCIPAREA FEMEILOR ȘI PARTICIPAREA
ACTIVĂ**

EDUCAȚIA ȘI FORMAREA

CITYSTARS: orașele în tranziția digitală

FINALIȘTII

Specializarea inteligentă pentru inovare în IMM-uri: de la demarare la extindere

1. Bio Base NWE: Flandra, Belgia (Fondul european de dezvoltare regională – FEDR)

Proiectul Bio Base NWE le-a oferit IMM-urilor și inovatorilor din sectorul bioeconomiei un sistem de finanțare pe bază de vouchere, pentru echipamente și suport tehnic. Acest sprijin pentru dezvoltarea de produse-pilot a atras atenția investitorilor, transformând proiectele-pilot în realitate.
<http://www.biobasenwe.org/>

2. 3D Boost și 3D Invest: Regiunea Vest, Finlanda (FEDR)

Proiectele 3D Boost și 3D Invest au reunit cunoștințele și resursele privind printarea 3D din instituțiile de învățământ ale regiunii. Acestea au fost puse apoi la dispoziția companiilor care nu aveau resursele necesare testării de tehnici noi, pentru a le ajuta la cercetarea, dezvoltarea și fabricarea de produse noi.
<http://3dpirkanmaa.fi/>

3. Science Link: Regiunea Mării Baltice (FEDR)

O rețea de cooperare a unor centre de cercetare importante pentru măsurarea fotonilor și a neutronilor din Regiunea Mării Baltice, proiectul Science Link a lansat apeluri de propuneri în vederea utilizării echipamentelor centrului și le-a oferit gratuit

consultanță și sprijin IMM-urilor. Printre produsele îmbunătățite dezvoltate în cadrul proiectului se numără veste de salvare, dispozitive electronice și produse de îngrijire a pielii îmbunătățite. <https://www.science-link.eu/>

4. IPN TecBIS – Technology Business Innovation Sustainable Growth – accelerator de afaceri: Centro, Portugalia (FEDR)

Acceleratoarele de afaceri joacă un rol-cheie în dezvoltarea economică a Portugaliei. Din mai 2014, TecBIS a ajutat peste 23 de IMM-uri din domeniul tehnologiei să inoveze, să se dezvolte și să exporte produse. Împreună, în aceste firme lucrează acum peste 550 de profesioniști înalt calificați. <http://www.ipn.pt/>

5. SEREN: Țara Galilor, Regatul Unit (FEDR)

Acest proiect a ajutat întreprinderile mici din Țara Galilor să exploateze sursele de energie cu emisii scăzute de dioxid de carbon aflate în scoarța terestră, folosind demonstrații tehnologice, sprijin din partea experților și contribuții din industrie. SEREN a susținut 90 de IMM-uri, a creat 111 locuri de muncă, a demarat 28 de proiecte și a dezvoltat 36 de procese și produse. <http://grc.engineering.cf.ac.uk/>

Uniunea energetică: schimbările climatice

1. Construirea sălii de sport din Põlva: Põlvamaa, Estonia (FEDR)

În regiunea estonă Põlva s-a construit o școală aproape neutră din punctul de vedere al emisiilor de carbon. Fiecare dotare a școlii se concentrează asupra eficienței energetice, școala având corpuri de iluminat cu leduri alimentate de 144 de panouri solare montate pe acoperiș, precum și un sistem eficace

de recuperare de căldură, o izolație specială și mobilier și ferestre ecologice. <http://www.innove.ee/en>

2. Servicii publice inovatoare cu emisii de carbon scăzute: Manner-Suomi, Finlanda (FEDR)

Municipalitatea finlandeză li și-a redus emisiile de CO₂ mai rapid decât tot restul țării, trecând la surse de energie regenerabile și regândindu-și serviciile publice. Proiectul le-a permis cetățenilor să le împărtășească autorităților idei pentru a face ca opțiunile ecologice să devină dezirabile și ușoare.

<http://www.greenpolis.fi/en/projektit/>

3. Rețeaua de apă cu temperatură moderată Îlot Allar: Provence-Alpes-Côte d'Azur, Franța (FEDR)

Acest proiect furnizează energie termică și aer condiționat pentru clădiri captând energie din mare. Un circuit de apă temperată leagă stația de recuperare a energiei din apa de mare aflată în portul din Marsilia de pompe montate în cartierele urbane, din care energia este transmisă pentru a furniza încălzire, aer rece și apă caldă.

<http://www.massileo.fr>; <http://www.europe.regionpaca.fr>

4. Impianto di teleriscaldamento dell'abitato di Montieri: Toscana, Italia (FEDR)

Un nou sistem de încălzire ultramodern a racordat orașul italian Montieri la centrala geotermală aflată în apropiere, în Travele, oferindu-le cetățenilor încălzire și apă caldă fiabile și la prețuri accesibile. Sistemul înlocuiește utilizarea sobelor și a centralelor cu lemne și gaz, reducând semnificativ consumul energetic, costurile și emisiile de gaze cu efect de seră.

<http://www.comune.montieri.gr.it/>

5. SEAP Alps: Regiunea alpină (FEDR)

Comunitățile alpine ale Europei sunt deosebit de vulnerabile în fața încălzirii globale. Acest proiect creează o platformă comună pentru ca municipalitățile alpine să deruleze împreună strategii reușite de atenuare/adaptare și planuri de combatere cu succes a schimbărilor climatice, în ciuda greutăților cauzate de terenul dificil și de implicarea mai multor țări diferite.

<http://seap-alps.eu/>

Emanciparea femeilor și participarea activă

1. Mai mult respect pentru egalitatea de gen în zona transfrontalieră BG-TR – Echitate: Burgas, Bulgaria; Kirklareli, Turcia (Programul de cooperare transfrontalieră IPA)

Acest proiect a organizat ateliere privind egalitatea de gen și antreprenoriatul la Burgas (Bulgaria) și la Kirklareli (Turcia), cu scopul de a crea mai multe oportunități profesionale pentru femeile din regiunea transfrontalieră. Acest demers a dus la înființarea unor comitete pentru antreprenoriatul feminin în cadrul camerelor de comerț ale ambelor țări.

<http://www.cci-bourgaz.org/>; <http://www.genderequality-cbc.eu>

2. Femeile și construcțiile: Île-de-France, Franța (Fondul social european – FSE)

Proiectul „Femeile și construcțiile” le oferă exclusiv femeilor formare profesională pentru dobândirea de competențe precum tencuitul, zugrăvitul, montarea de gresie și pardoseli, din dorința de a combate prejudecățile privind rolurile femeilor la locul de muncă. 98 % dintre lucrătorii de pe șantier sunt bărbați, dar datorită rețelei de firme locale de construcții din cadrul proiectului, 62 % dintre beneficiare au reușit să încheie contracte de muncă în domeniu cu durate de cel puțin un an.

<http://www.habiter-au-quotidien.fr/>

3. Back2Job – Se caută ingineri!: Leine-Weser, Hanovra, Germania (FSE)

În ciuda numărului insuficient de lucrători cu competențe matematice, științifice sau tehnologice, femeile cu calificări profesionale în aceste domenii se lovesc adesea de dificultăți sau de descurajări la revenirea în câmpul muncii după un concediu familial. Acest proiect le-a oferit femeilor consiliere individuală, formare, vizite la târguri comerciale, mentorat și experiență de lucru, conștientizând totodată angajatorii cu privire la nevoia de flexibilitate.

<https://www.bnw.de/>

4. Împreună dincolo de tăcere: Riga, Letonia (PO „Resurse umane și ocuparea forței de muncă”)

În acest proiect, Asociația Persoanelor cu Deficiențe de Auz din Letonia a colaborat cu Maternitatea din Riga pentru a le oferi informații și sprijin mamei cu deficiențe de auz în timpul nașterii și în primele zile de după aceasta. Serviciul s-a bucurat de o asemenea apreciere, încât parteneriatul a continuat și după durata proiectului.

<http://www.ins.lv/lat/>

5. Coordonare pentru o mai bună integrare profesională și incluziune socială a supraviețuitoarelor violenței bazate pe gen Regiunea Murcia, Spania (FSE)

În regiunea Murcia, femeile prezintă un risc de șomaj mai ridicat decât bărbații, iar supraviețuitoarele actelor de violență bazate pe gen (VG) adesea nu au competențele și încrederea necesare pentru a reveni pe piața muncii. Acest proiect a sprijinit supraviețuitoarele actelor de VG prin planuri de acțiune, formare și granturi. Până în iunie 2016, 57 % dintre participante își găsiseră deja un loc de muncă. <http://www.sefcarm.es/>

6. Agile Nation 2: Țara Galilor, Regatul Unit (FSE)

În Țara Galilor, numărul femeilor care ocupă posturi slab remunerate este de două ori mai mare decât al bărbaților. Agile Nation 2 este un program de dezvoltare a carierei care oferă consultanță, formare și mentorat pentru a încuraja și a abilita femeile să se orienteze spre posturi de conducere și netradiționale. Până în prezent, programul a sprijinit 1336 de participante și 304 companii. <https://www.cteg.org.uk/>

Educația și formarea

1. EkoBiz: Cantonul Split-Dalmația, Croația (PO „Resurse umane”)

Urmărind să contracareze depopularea rurală și șomajul în regiune, programul EkoBiz le-a oferit la peste 100 de fermieri tineri și noi în domeniu formare de specialitate și consultanță de afaceri privind agricultura ecologică. Cu ajutorul finanțării din partea UE, 15 beneficiari și-au deschis deja o fermă nouă. <http://www.rera.hr/>

2. Dote Unica Lavoro: Lombardia, Italia (FSE)

Acest proiect promovează antreprenoriatul în Lombardia, realizând profiluri individuale ale persoanelor dornice de angajare pe baza experienței acestora, a duratei petrecute în șomaj, a sexului și a vârstei acestora, pentru a le oferi sprijin personalizat. În prima etapă, 54 275 de persoane au început un stagiul de plasament pentru experiență profesională.

<http://www.fse.regione.lombardia.it/>

3. PFK – Podmiotowe Finansowanie Kształcenia: Małopolskie, Polonia (Program Operacyjny Kapitał Ludzki)

Sistemul de vouchere simplificat al PFK, care le oferă IMM-urilor acces la programe de formare cu finanțare, evită constrângerile administrative și garantează standarde de formare ridicate. Sistemul înlătură procedurile complicate și asigură utilizarea adecvată a fondurilor publice. Acesta le-a adus deja beneficii la peste 7000 de angajatori. <http://www.wup-krakow.pl/>

ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

4. European Coworkings EOI: Madrid, Spania (FSE)

Acest program le oferă întreprinzătorilor spanioli oportunitatea de a discuta cu o varietate de mentori experimentați din alte țări și de a învăța de la aceștia. Fiecare întreprinzător beneficiază de un plan personalizat, de ședințe de formare online și față în față, precum și de șansa de a stabili legături cu patroni locali și cu parteneri potențiali. Până în prezent s-au înființat 102 companii spaniole cu orientare internațională. <https://www.eoi.es/>

CityStars: orașele în tranziția digitală

1. SOHJOA: Helsinki-Uusimaa, Finlanda (politica de coeziune)

Proiectul SOHJOA testează microbuze automatizate pentru a oferi servicii de „ultim kilometru”, considerate în general drept cea mai dificilă și mai costisitoare parte a transportului public. Obiectivul testelor – care se desfășoară deja pe drumuri publice și în condiții de trafic mixt – este de a contribui la tranziția de la autoturismele private la soluții de transport durabile, autonome și nepoluante.

<http://sohjoa.fi/>

2. Smart Service Power: Düsseldorf și Amsberg, Germania (FEDR)

Pentru a le permite cetățenilor vârstnici să continue să trăiască independent în locuința proprie, proiectul a dezvoltat o platformă de internet al obiectelor, care gestionează de la distanță diverse tehnologii. Aceste dispozitive ușor de utilizat pot culege

date privind greutatea și hidratarea, pot detecta căderi, pot doza medicamente și pot apela serviciile de asistență.

<http://bit.ly/2xhKQhN>

<http://bit.ly/2eRPNUh>

3. Cardul Aglomerației Małopolska (MKA): Małopolskie, Polonia (FEDR)

Proiectul MKA a elaborat o soluție de gestionare integrată a biletelor pentru toate trenurile de navetă, pentru transportul urban și pentru amenajările de tip park-and-ride din orașele polone Cracovia și Tarnow. Folosind un singur card, o aplicație mobilă și un abonament, MKA le permite călătorilor să cumpere bilete pentru o singură călătorie, pentru mai multe călătorii sau sezoniere în doar câteva clicuri. <http://www.mka.malopolska.pl/>

4. Implementarea platformei de servicii publice integrate și plățile electronice din Olsztyn: Regiunea Północny; Warmińsko-Mazurskie, Polonia (FEDR)

Municipalitatea Olsztyn a integrat și implementat servicii electronice pentru declarațiile privind impozitele locale, pentru declarațiile proprietăților imobiliare, pentru bilete și amenzi legate de parcare și altele. Portalul electronic economisește timp și efort, facilitând accesul cetățenilor la propriile date cu caracter personal fără a fi nevoie ca aceștia să se deplaseze până la primărie și permițându-le să depună documente și să efectueze plăți online, la timp. <http://www.olsztyn.eu/> ■

MAI MULTE INFORMAȚII

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

Doing Business în regiunile și orașele din UE

„Doing Business în Uniunea Europeană” este o serie de rapoarte care analizează mediul de afaceri și cadrul legislativ din orașele și regiunile UE. Seria este realizată de Grupul Băncii Mondiale în cooperare cu Comisia Europeană. Primul raport, care tratează 22 de orașe din Bulgaria, Ungaria și România, a fost prezentat în 13 iulie la Sofia, în Bulgaria.

Raportul, primul dintr-o serie de rapoarte subnaționale produse de Grupul Băncii Mondiale la cererea și cu finanțarea Direcției Generale Politică Regională și Urbană a Comisiei Europene, caută răspunsuri la mai multe întrebări, cum ar fi: Cum pot țările și regiunile europene să își amelioreze mediul de afaceri pentru a spori competitivitatea economiei locale? De ce sunt atât de importante guvernarea locală și instituțiile locale pentru crearea condițiilor de creștere durabilă și echitabilă? Ce fel de instrumente au la dispoziție decidenții locali pentru a determina companiile să rămână și să se dezvolte în regiunea sau orașul lor?

Raportul a fost realizat în cooperare cu guvernele celor trei țări în cauză: Bulgaria, Ungaria și România. Aplicând modelul tradițional al Băncii Mondiale din seria „Doing Business”, care stabilește anual clasamentul celor mai mari orașe de afaceri din lume, demersul merge, în premieră, dincolo de Sofia, Budapesta și București, tratând alte 22 de orașe: șase din Bulgaria, șapte din Ungaria și nouă din România.

Documentul analizează reglementările de afaceri care afectează întreprinderile autohtone mici și mijlocii în cinci domenii: înființarea unei întreprinderi, obținerea autorizațiilor de construcție, obținerea energiei electrice, înregistrarea proprietății și aplicarea contractelor.

Bune practici

Raportul include și comparații semnificative cu alte 187 de economii din întreaga lume și, mai important, oferă recomandări practice și bune practici pentru ameliorarea mediului de afaceri.

Principalele concluzii ale studiului *Doing Business în Uniunea Europeană 2017: Bulgaria, Ungaria și România* evidențiază diferențe și tendințe comune atât la nivelul țărilor, cât și la cel al orașelor.

Reglementările referitoare la întreprinderi și aplicarea acestora variază substanțial atât între Bulgaria, Ungaria și România, cât și în cadrul fiecăreia dintre ele – cele mai mari diferențe înregistrându-se în Bulgaria și în România.

Niciun oraș nu excelează la toate cele cinci domenii măsurate; dintre cele 22 de orașe comparate, fiecare se situează în jumătatea superioară a clasamentului la cel puțin un indicator, dar și în jumătatea inferioară la cel puțin unu dintre celelalte.

Fiecare țară are orașe care depășesc în realizări media UE cel puțin într-un domeniu: Varna și Plevna din Bulgaria în înființarea unei întreprinderi, Pécs și Szeged din Ungaria în obținerea autorizațiilor de construcție, toate orașele din Ungaria și Oradea din România în înregistrarea proprietății și majoritatea orașelor în domeniul aplicării contractelor. Totuși, niciun oraș nu se apropie de media UE în obținerea energiei electrice.

Budapesta și Sofia rămân amândouă în urma celor mai multe orașe mai mici din țările lor. Bucureștiul însă se situează în jumătatea superioară a clasamentului între orașele românești în majoritatea domeniilor măsurate, demonstrându-și potențialul de a face față eficient cererii ridicate de servicii de afaceri.

Oficialii reformatori pot aduce îmbunătățiri tangibile replicând bunele practici în alte orașe din țara lor. Orașele din Bulgaria ar putea face mai ușoară înființarea unei întreprinderi adoptând bunele practici aplicate la Varna.

Orașele maghiare ar putea îmbunătăți accesul la energia electrică reproducând bunele practici de la Szeged și de la Szekesfehervar. Iar orașele românești ar putea urma exemplul Timișoarei pentru a ameliora aplicarea contractelor.

Exploatarea atuurilor locale

Comentând asupra raportului, comisarul pentru politică regională, Corina Crețu, a declarat: „Prin acest raport, Comisia și Banca Mondială își unesc din nou forțele pentru crearea unui mediu de afaceri favorabil ca parte importantă a competitivității și a agendei de creștere în regiunile UE. Raportul arată cât de important este să ne axăm pe crearea condițiilor adecvate, bazându-ne în același

CÂT DE MULT SE APROPIE CELE 22 DE ORAȘE DE CELE MAI BUNE PRACTICI DIN DOMENIUL REGLEMEN- TĂRII DE LA NIVEL MONDIAL?

Orașul (țara)	Înființarea unei întreprinderi		Obținerea autorizațiilor de construcție		Obținerea energiei electrice		Înregistrarea proprietății		Aplicarea contractelor	
	Punctajul DTF	Poziția	Punctajul DTF	Poziția	Punctajul DTF	Poziția	Punctajul DTF	Poziția	Punctajul DTF	Poziția
Burgas (Bulgaria)	90,05	3	69,23	11	65,49	3	70,67	18	72,68	15
Plevna (Bulgaria)	90,50	2	71,92	8	54,66	13	70,44	19	73,63	12
Plovdiv (Bulgaria)	90,05	3	68,30	12	65,06	5	69,59	21	72,36	17
Ruse (Bulgaria)	88,33	11	71,34	9	54,71	12	71,53	17	75,38	7
Sofia (Bulgaria)	86,82	21	72,75	6	54,64	14	69,23	22	67,04	20
Varna (Bulgaria)	90,56	1	70,53	10	59,05	10	70,19	20	74,23	9
Budapesta (Ungaria)	87,28	20	67,89	13	63,25	7	80,08	6	73,75	11
Debrecin (Ungaria)	87,61	13	72,71	7	63,36	6	81,16	1	81,72	1
Gyor (Ungaria)	87,32	18	73,35	5	63,25	7	80,80	4	74,20	10
Miskolc (Ungaria)	87,61	13	73,47	4	61,76	9	80,92	2	79,53	2
Pecs (Ungaria)	87,61	13	75,58	1	65,21	4	79,96	7	77,07	4
Szeged (Ungaria)	87,57	16	74,38	2	67,46	1	80,80	4	75,98	6
Szekesfehervar (Ungaria)	87,32	18	73,70	3	65,53	2	80,92	2	79,12	3
Brașov (România)	88,78	9	56,28	17	49,56	19	74,65	9	64,24	22
București (România)	89,53	5	58,09	15	53,23	15	74,65	9	72,25	18
Cluj-Napoca (România)	88,78	9	54,32	20	50,41	18	73,81	16	73,34	14
Constanța (România)	87,52	17	49,26	21	49,06	20	74,65	9	75,04	8
Craiova (România)	86,27	22	61,31	14	53,01	16	74,65	9	73,37	13
Iași (România)	88,28	12	56,01	18	57,76	11	74,65	9	72,64	16
Oradea (România)	89,53	5	57,84	16	50,80	17	75,48	8	72,01	19
Ploiești (România)	89,53	5	54,40	19	47,22	21	74,64	15	65,86	21
Timișoara (România)	89,53	5	48,92	22	43,56	22	74,65	9	76,13	5

Sursa: Baza de date Doing Business.

Notă: Punctajul pentru distanța până la frontieră (DTF) arată cât de departe se află o localitate de performanța cea mai ridicată înregistrată de orice economie la fiecare indicator Doing Business. Punctajul este normalizat la un interval între 0 și 100, unde 100 reprezintă frontiera celor mai bune practici (cu cât este mai ridicat punctajul, cu atât este mai bine).

„... timp pe potențialul și activele locale. o astfel de abordare bazată pe nivelul teritorial s-a aflat și în centrul raportului cu privire la consolidarea inovării în regiunile Europei.”

Directorul regional pentru Uniunea Europeană al Grupului Băncii Mondiale, Arup Banerji, a adăugat: „Dorim să le oferim decidenților politici de la diferite niveluri – european, național și local – dovezi care să stea la baza alegerilor lor strategice, ajutându-i să promoveze un cadru de reglementare mai bun pentru dezvoltare și creștere.”

Seria *Doing Business în Uniunea Europeană 2017* are la bază edițiile naționale anterioare privind Italia, Spania și Polonia. Ea va continua în lunile următoare în alte patru țări: Republica Cehă, Slovacia, Portugalia și Croația.

Acest raport este o sursă valoroasă de informații pentru rapoartele de țară din cadrul semestrului european și este strâns legat de inițiativa privind regiunile aflate în urmă ca dezvoltare. Această inițiativă a fost lansată de comisarul Crețu în iunie 2015

în vederea examinării factorilor care contracarează creșterea și investițiile în regiunile cu venituri mici și cu creștere scăzută din UE (regiunile aflate în urmă ca dezvoltare). Identificarea aspectelor vitale privind dezvoltarea ar putea contribui la propunerea unor soluții pentru impulsivarea creșterii economice și sporirea veniturilor în regiunile respective.

Documentul, publicat în aprilie 2017, analizează nevoile de investiții, factorii determinanți ai creșterii, cadrul macroeconomic și necesitatea unor reforme structurale. Mai mult, acesta prezintă idei concrete pentru abordarea obstacolelor în calea creșterii din regiunile-pilot din Polonia și România. Astfel, autorii argumentează convingător necesitatea ca investițiile prin politica de coeziune să ajute și în continuare regiunile Europei să îmbunătățească viața de zi cu zi a cetățenilor lor. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

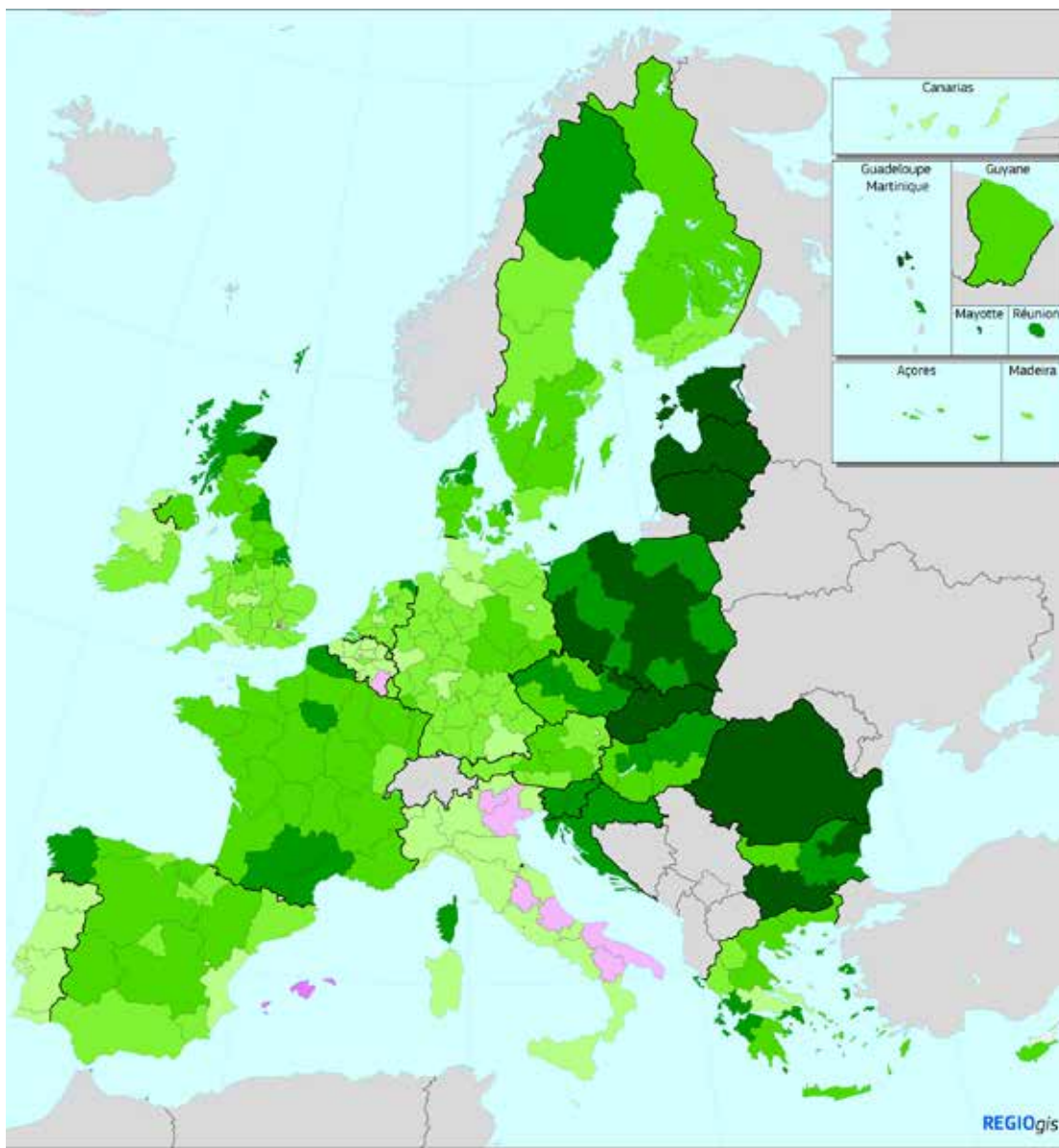
<http://www.doingbusiness.org>

Redresarea creșterii economice în regiunile UE

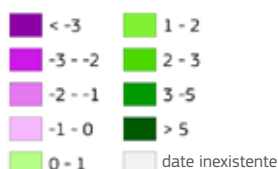
După recesiunea dublă din 2008 și 2011, economia UE prezintă acum o rată de creștere de aproximativ 2%. Practic toate regiunile UE au înregistrat o creștere a PIB-ului pe cap de locuitor din 2001 până în 2008 (Harta 1), ratele depășind 5% pe an în multe regiuni din UE-13. Creșterea a fost peste medie atât în regiunile mai puțin dezvoltate, cât și în cele de tranziție, ceea ce le-a ajutat să recupereze din decalaj. Criza economică a dus la o reducere a PIB-ului pe cap

de locuitor între 2009 și 2015 în aproximativ 40% dintre regiuni, în special în Irlanda, Italia, Spania, Portugalia și Grecia. În majoritatea regiunilor grecești, criza a redus PIB-ul pe cap de locuitor cu peste 3% pe an (Harta 2). Criza a frânat reducerea disparităților, numeroase regiuni mai puțin dezvoltate și de tranziție înregistrând fie o scădere, fie o încetinire a creșterii în raport cu UE, dar în 2015 au reînceput să se micșoreze disparitățile economice.

1. CREȘTEREA PIB-ULUI PE CAP DE LOCUITORI ÎN TERMENI REALI, 2001-2008

Schimbarea medie anuală față de anul precedent, ca procentaj

UE-28 = 1,8

Surse: Eurostat, estimări ale DG REGIO

0 500km

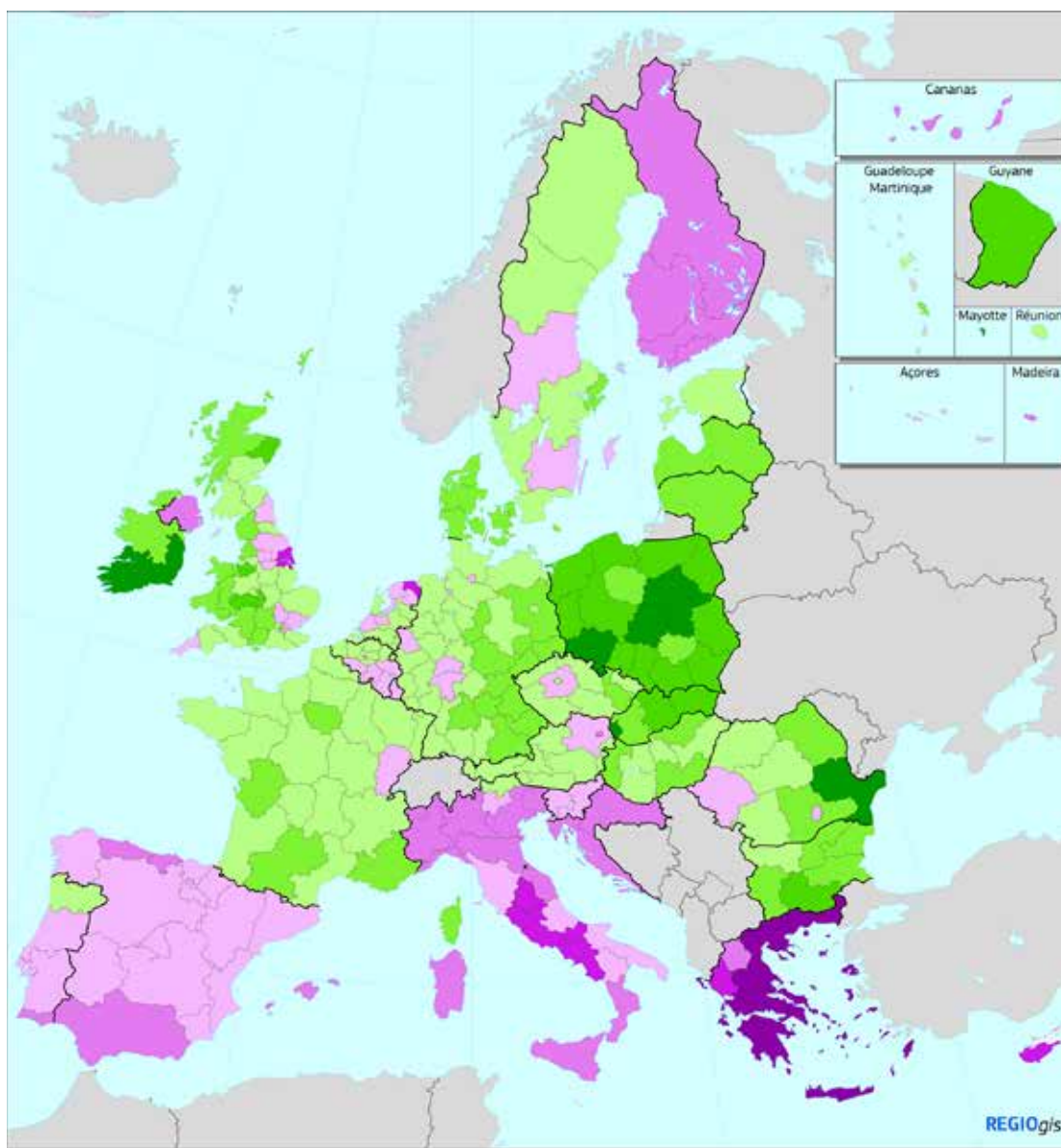
© Asociația EuroGeographics pentru limitele administrative

Politica de coeziune a contribuit la salvagardarea investițiilor publice favorabile creșterii prin reducerea cerințelor privind cofinanțarea națională pentru programele politicii de coeziune în statele membre cele mai afectate. Prin aceste investiții, statele membre respective și-au consolidat potențialul de creștere economică pe termen lung și au sprijinit redresarea.

Potrivit simulărilor recente, PIB-ul din UE este semnificativ mai mare datorită programelor politicii de coeziune din perioada 2007-2013, în special în țările care beneficiază de Fondul de

coeziune. Grație politicii, statele membre care au aderat în 2004 și în 2007 au înregistrat un PIB cu 4 % mai mare în 2015. În Europa de Sud, politica de coeziune a contribuit la limitarea scăderii PIB-ului. De exemplu, fără politica de coeziune, PIB-ul Greciei ar fi cu 2 % mai scăzut, iar cel al Portugaliei, cu 1,5 % mai scăzut. Impacturile cele mai puternice se constată la nivel regional. În 2015, PIB-ul în regiunile mai puțin dezvoltate Dél-Alföld, Dél-Dunántúl (Ungaria) și Severen Tsentralen (Bulgaria) a fost cu 6,9 %, 5,9 %, respectiv 5,4 % mai mare datorită politicii de coeziune. ■

2. CREȘTEREA PIB-ULUI PE CAP DE LOCUITORI ÎN TERMENI REALI, 2009-2015

Schimbarea medie anuală față de anul precedent, ca procentaj

UE-28 = 1,8

Surse: Eurostat, estimări ale DG REGIO

0 500 km

© Asociația EuroGeographics pentru limitele administrative

Transformarea prin inovare a Suediei de Mijloc Nordice

Bogăția resurselor naturale a ajutat Suedia de Mijloc Nordică, aflată în întinderea nordică a Uniunii Europene, să devină o zonă industrială puternică. Însă situarea sa geografică reprezintă și una dintre provocări, ceea ce semnifică că sprijinul politicii de coeziune europene este esențial atât în prezent, cât și pe viitor.

Întinzându-se pe aproximativ 64 000 km² – 16 % din suprafața terestră a țării – Suedia de Mijloc Nordică găzduiește doar 11 % din populația Suediei. Situată în partea centrală a țării, regiunea este formată din trei comitate administrative: Gävleborg, Dalarna și Värmland, cel mai mare centru urban al său fiind Gävle – un oraș cu aproximativ 100 000 de locuitori.

Bucurându-se de resurse naturale bogate, silvicultura și minele au susținut dezvoltarea sectoarelor de producție tradiționale, cum ar fi cel al oțelului și al hârtiei, reprezentând o mare parte din exporturile Suediei, cu o cifră de afaceri de ordinul miliardelor de euro. Însă aceste industrii au intrat în declin odată cu creșterea importanței unor sectoare mai noi, precum TIC și turismul. Inovarea reprezintă cheia prosperității viitoare a acestei regiuni din Suedia.

Fiind una dintre țările mai bogate din UE, Suedia este un lider în inovare la nivel național. Cu toate acestea, în comparație cu regiunile învecinate, Suedia de Mijloc Nordică a rămas în urmă, având mai puține centre de excelență în cercetare și dezvoltare, precum și o rată de creștere mai scăzută. Universitatea Karlstad reprezintă excepția, menținând o cooperare strânsă cu întreprinderile locale și o participare activă în proiectele de cercetare și inovare ale programului Orizont 2020 al Comisiei Europene.

Specializarea inteligentă, pornind de la punctele forte regionale și reunind părțile interesate, inclusiv întreprinderile, cercetătorii și instituțiile publice, s-a dovedit a fi crucială în stimularea investițiilor, dezvoltarea de noi strategii și căutarea de noi parteneriate în exterior. De exemplu, comitatul Dalarna este membru al Inițiativei Vanguard de succes, lansată în 2014, pentru impulsivarea modernizării și a colaborării în sectorul industrial. Specializarea inteligentă aduce beneficii nu numai

sectoarelor de înaltă tehnologie, dar și serviciilor precum turismul și asistența socială.

„Suedia de Mijloc Nordică manifestă un angajament ferm față de strategia de specializare inteligentă și consideră procesul respectiv extrem de important pentru identificarea optimă a priorităților regiunii”, a confirmat Sune Ekbåge, președinte al Parteneriatului pentru fondurile structurale din Suedia de Mijloc Nordică.

„Specializarea inteligentă, pornind de la punctele forte regionale și reunind părțile interesate, inclusiv întreprinderile, cercetătorii și instituțiile publice, s-a dovedit a fi crucială în stimularea investițiilor, dezvoltarea de noi strategii și căutarea de noi parteneriate în exterior.”

Spre o societate a cunoașterii

Una dintre provocări este faptul că proporția populației de vârstă activă care a absolvit studii superioare este mai mică decât media națională, în timp ce rata șomajului este mai ridicată – în special în rândul tinerilor. Prin urmare, dezvoltarea unor competențe noi și a unui sistem de învățământ care să favorizeze o societate a cunoașterii și o economie circulară reprezintă o necesitate stringentă. Sprijinul Fondului social european (FSE) a jucat un rol important în îmbunătățirea competențelor și în abordarea șomajului în rândul tinerilor.

Asigurarea de locuri de muncă pentru tineri va contribui la stoparea declinului lent al unei populații în curs de îmbătrânire, care are deja o densitate mică. Distanțele mari dintre centrele urbane fac ca transportul să fie mai costisitor și împiedică cooperarea. Totuși, în trecut, accesul la Internet în bandă largă era limitat, restricționând dezvoltarea serviciilor esențiale bazate pe TIC pentru industrii, precum și pentru gospodăriile izolate.

Prin urmare, una dintre prioritățile principale ale investițiilor realizate din prezent până în 2020 din fondurile structurale ale UE este extinderea accesului în bandă largă în întreaga regiune. Îmbunătățirea comunicării va impulsiona competitivitatea locală, demonstrându-le cetățenilor din Suedia de Mijloc Nordică faptul că sprijinul UE le poate schimba cu adevărat viațile.

Obiectivele specifice ale programului operațional al Suediei de Mijloc nordice pentru perioada 2014-2020 includ: un efort de cercetare și inovare mai puternic, în special în rândul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM); implementarea unor rețele în bandă largă de mare viteză, a digitalizării și a comerțului electronic; promovarea start-upurilor și a antreprenoriatului; și adoptarea de noi tehnologii pentru a realiza tranziția către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon.

Confruntarea discriminării

Baza industrială tradițională a Suediei de Mijloc Nordice a avut tendința de a segrega piața muncii pe criterii de gen. Pentru a aborda această provocare, cele trei regiuni au pus accentul pe principiul egalității și al nediscriminării în politica de cercetare și inovare a UE. Värmland a fost prima regiune din Europa care a revizuit strategia de specializare inteligentă din per-

spectiva de gen, în timp ce Dalarna și Gävleborg au luat și ele măsuri pentru a integra principiile egalității de gen și ale toleranței sociale în inițiativele de inovare.

Procentul locuitorilor din regiune născuți în străinătate este sub media națională în Suedia, iar excluziunea socială a devenit o problemă pentru imigranții care provin din afara țărilor nordice. Însă odată cu refugiații sosiți de curând în municipalitățile din Suedia, fondurile FSE au venit în ajutor pentru a sprijini integrarea în Suedia de Mijloc Nordică, oferind, de exemplu, oportunități de învățământ și cursuri de limbă pentru a le permite bărbaților și femeilor nou-veniți să își găsească un loc de muncă. În Gävleborg, proiectul KIVO, finanțat prin FSE, a dezvoltat un model pentru o integrare mai rapidă a personalului nou în sectorul serviciilor de sănătate și asistență socială.

Suedia de Mijloc Nordică este activă și în activități transfrontaliere în UE și în afara UE, participând, printre altele, la programele Interreg dintre Suedia și Norvegia și din regiunea Mării Baltice. De exemplu, acest ultim program sprijină un proiect care promovează interacțiunea dintre parcurile științifice din jurul Mării Baltice.

Până în 2020 și după acest an, politica de coeziune a UE și investițiile joacă un rol foarte important în evoluția Suediei de Mijloc Nordice spre o societate inteligentă, bazată pe cunoaștere și în promovarea prosperității populației. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

Programul operațional 2014-2020 pentru Suedia de Mijloc Nordică: <https://tillvaxtverket.se/>

Recunoașterea beneficiilor apartenenței la UE

Sune Ekbåge, președintele Parteneriatului pentru fondurile structurale din Suedia de Mijloc Nordică, prezintă pentru *Panorama* cum a utilizat această regiune slab populată politica de coeziune și fondurile structurale și sociale pentru a influența atât aspectele strategice majore, cât și cele legate de comunitate.

Cum răspundeți percepției potrivit căreia Suedia, în calitate de contribuitor net, nu are nevoie de ajutorul politicii de coeziune?

Dacă UE va rămâne o uniune pentru toate statele membre ale acesteia, spre beneficiul tuturor cetățenilor săi, este periculos să gândim că anumite state nu au nevoie de politica de coeziune sau de fondurile structurale. Este extrem de important să vedem întregul tablou, cu toate tipurile de probleme și din toate domeniile de specialitate. Există o tendință printre anumite persoane din publicul larg de a vedea UE ca un lucru inutil și/sau străin. Eliminarea completă a fondurilor structurale ar putea intensifica astfel de tendințe. Fondurile structurale ajută oamenii să înțeleagă, în termeni concreți, că apartenența la UE aduce beneficii și rezultate, nu doar pentru problemele strategice importante, ci și pentru problemele legate de comunitate, precum șomajul în rândul tinerilor și integrarea.

Suedia este o țară bogată, dar chiar și aici există regiuni care se confruntă cu provocări mai mari decât altele. Suedia de Mijloc Nordică este una dintre aceste regiuni. Nivelurile de dezvoltare ale regiunilor suedeze sunt și ele afectate de centralizare și urbanizare. Fondurile structurale

contribuie la ameliorarea condițiilor pentru regiunile care se confruntă cu provocări mai mari în materie de șomaj, putere de inovare etc. Unele părți ale regiunii noastre suferă de o rată ridicată a șomajului. o serie de proiecte ale Fondului social european (FSE) au jucat un rol important în reducerea șomajului în rândul tinerilor, concentrându-se pe tinerii care locuiesc la distanță mare de cele mai apropiate oportunități de angajare sau care întâmpină dificultăți la mutarea în regiuni cu astfel de oportunități. Aceste fonduri vor avea un impact major pe măsură ce vom continua să ne confruntăm cu provocări societale.

Comunicarea privind specializarea inteligentă a fost adoptată de către Comisie în iulie. În ce măsură este implicată regiunea dumneavoastră în explorarea potențialului pentru inovare și competitivitate în regiunile Europei?

Cele trei regiuni care alcătuiesc Suedia de Mijloc Nordică au dezvoltat propriile strategii de specializare inteligentă, bazate pe punctele forte și oportunitățile de creștere ale fiecăreia. În ceea ce privește Suedia de Mijloc Nordică, acest demers a contribuit la o mai bună coeziune în cadrul regiunii, legături de colaborare mai puternice între

comunitatea de afaceri, organizații și universități/colegii și la o concentrare politică asupra domeniilor prioritare. Printre punctele forte subliniate se numără industria inteligentă, bioeconomia, digitalizarea și o industrie a experiențelor inovatoare. Strategiile au o perspectivă de gen, care este necesară deoarece avem o piață a muncii foarte segregată. Strategiile de specializare inteligentă au jucat și ele un rol important în Parteneriatul pentru fondurile structurale în ceea ce privește identificarea priorităților proiectului.

Specializarea inteligentă s-a dovedit a fi un instrument eficient și transformator pentru intensificarea cercetărilor și a inovărilor (CI), contribuind la o competitivitate mai mare la nivel regional și european. Abordarea a reușit să rafineze prioritățile și să realizeze o abordare mai sistematică și pe termen mai lung a politicii privind CI. Regiunea noastră este membră a Inițiativei Vanguard, care s-a bucurat de foarte mult succes prin internaționalizare.

Pentru a vă răspunde la întrebare: Suedia de Mijloc Nordică manifestă un angajament ferm față de specializare inteligentă și consideră acest proces foarte important în identificarea optimă a priorităților regiunii.

Care sunt rezultatele pe care le preconizați să le obțineți până la sfârșitul perioadei 2014-2020? Ce lecții ați desprins din perioada de programare anterioară?

Unul dintre aspectele cele mai importante din perioada de programare a fost identificarea oportunităților de finanțare a implementării benzii largi prin fondurile structurale. Vom vedea rezultate foarte concrete și importante în acest domeniu. Fondurile au inițiat procese și au generat finanțări ulterioare pentru a permite, în cele din urmă, implementarea benzii largi pentru locuitorii și afacerile din regiune. Acesta este un aspect esențial al dezvoltării, care este necesar supraviețuirii regiunii noastre. Trebuie să ai posibilitatea să gestionezi o afacere indiferent unde locuiești în Suedia, iar banda largă este un factor important al competitivității. Vom vedea o serie de rezultate foarte bune în acest domeniu. Această reușită este importantă și pentru a le dovedi cetățenilor noștri că UE joacă un rol important și la nivel local.

În cazul regiunii noastre, investițiile în CI, sprijinite prin aceste fonduri, sunt extrem de importante pentru menținerea industriei existente și pentru păstrarea și atragerea competențelor necesare. Fondurile au permis colaborarea între întreprinderi și instituțiile de învățământ superior. S-ar putea să nu vedem rezultate tangibile pe termen scurt, însă acestea vor apărea sub forma unor întreprinderi noi, inovații noi etc. pe parcursul următoarei perioade de programare.

FSE a jucat și continuă să joace un rol important în ceea ce privește provocările

«În cazul regiunii noastre, investițiile în CI, sprijinite prin aceste fonduri, sunt extrem de importante pentru menținerea industriei existente și pentru păstrarea și atragerea competențelor necesare.»

societale care, uneori, apar mult prea repede. Un exemplu este fluxul de refugiați sosit de curând în Suedia, care a împovărat din punct de vedere economic mai multe autorități locale și regionale pe termen scurt. Proiectele finanțate prin FSE au ajutat autoritățile noastre locale să integreze acești oameni, care vor deveni un atu pentru regiunea noastră.

Suedia de Mijloc Nordică este o regiune slab populată, aflată în nordul UE. Ținând cont de acest lucru, puteți afirma că veți putea beneficia în vreun fel de pe urma cooperării teritoriale europene?

Există mai multe exemple de proiecte și inițiative la care participă actori din Suedia de Mijloc Nordică în contextul cooperării teritoriale. Regiunea noastră este implicată în principal în programul

Interreg Suedia-Norvegia, dar are și oportunitatea de a participa la programele Interreg pentru regiunea Mării Baltice și pentru regiunea Mării Nordului, precum și la Interreg Europa. Printre exemple se numără un proiect care vizează sporirea cunoștințelor și a interacțiunilor dintre parcurile științifice din regiunea Mării Baltice. În plus, acest proiect va stabili și un mod de cooperare structurată la nivel instituțional, care, la rândul său, le va aduce beneficii companiilor noastre. Întreprinderile vor avea acces la rețele și contacte profesionale din alte țări baltice, care le vor permite să își extindă piețele. Este foarte important pentru companiile noastre să dezvolte o perspectivă internațională, care să le permită să ajungă la clienți și parteneri noi.

Deși Norvegia nu este membră a UE, aceasta este cel mai mare partener comercial al Suediei și avem foarte multe beneficii de pe urma programului Interreg Suedia-Norvegia, care stimulează cooperarea transfrontalieră. Printre altele, acesta se manifestă prin îmbunătățirea transportului feroviar transfrontalier sau prin reducerea barierelor comerciale. ■

Suedia de Mijloc Nordică

POPULAȚIA: ocupă o suprafață de 63 968 km² și avea 833 580 de locuitori în 2014, adică aproximativ 11 % din populația țării.

CAPACITĂȚI DE CERCETARE: foarte mulți actori puternici și părți interesate în ceea ce privește cercetarea și inovarea în regiune, dar foarte puține centre de excelență cu tradiție. Există trei universități în regiune: Universitatea Karlstad, Universitatea Dalarna și Universitatea din Gävle. Universitatea Karlstad a înregistrat succese deosebite colaborând strâns cu comunitatea de afaceri și are un parcurs reușit în ceea ce privește asigurarea finanțării prin Orizont 2020.

PIAȚA MUNCII: sectorul producției este principala sursă de locuri de muncă, urmat de sectorul serviciilor, care reprezintă 16,8 % din locurile de muncă din regiune. Printre provocările cu care se confruntă Suedia de Mijloc Nordică se numără creșterea lentă, șomajul ridicat în rândul tinerilor, intensitatea mică a CD și accesul redus la banda largă în regiunea slab populată care acoperă o întindere foarte mare, suportând costuri de transport ridicate. Regiunea abordează de mai mult timp în mod activ problemele sociale orizontale în ceea ce privește creșterea regională, politica de CI și integrarea egalității și a nediscriminării.

PUNCTE FORTE: dominată de sectoare tradiționale cu necesar ridicat de capital, cum ar fi sectorul oțelului, ingineria și industria celulozei și a hârtiei. Printre alte sectoare importante se numără sectorul de mașini unelte, al vehiculelor de transport, al prelucrării produselor alimentare, al TIC și al turismului. Având companii exportatoare puternice, cu competențe de vârf și un know-how industrial de talie mondială, regiunea este lider în mai multe domenii, cum ar fi materialele avansate, bioeconomia bazată pe păduri, energia regenerabilă și transmisia energiei. Clusterelor de afaceri pentru o inovare avansată în industrie și în servicii încheie parteneriate cu universități și colegii, precum și cu guvernul pentru a aborda provocările societale prin partajarea know-how-ului privind energia, echilibrul sănătos între viața profesională și cea personală și serviciile inovatoare de asistență socială.

SPECIALIZAREA INTELIGENTĂ: fiecare dintre cele trei regiuni din Suedia de Mijloc Nordică are propria strategie de specializare inteligentă și și-a identificat domeniile forte specifice. Regiunile și clusterelor din regiune au o tradiție îndelungată în ceea ce privește cooperarea și partajarea experienței. În cadrul proiectului FEDR de specializare inteligentă în Suedia de Mijloc Nordică, cele trei regiuni urmăresc un exercițiu de networking între universități și organizațiile de tip cluster.

BANDA LARGĂ ÎN ZONELE RURALE DIN SUECIA DE MIJLOC NORDICĂ

Ani întregi, disponibilitatea internetului în bandă largă de mare viteză în zonele rurale slab populate din Suedia de Mijloc Nordică a fost foarte limitată. Värmland a avut o disponibilitate mult mai slabă decât alte comitate din Suedia, unul dintre motive fiind lipsa rețelelor locale de interconectare (rețele regionale de transport).

Deoarece Värmland, ca Suedia de Mijloc Nordică în general, este slab populată, satele și gospodăriile sunt foarte dispersate, iar populația este în curs de îmbătrânire. Operatorii de bandă largă publici și privați au manifestat foarte puțin interes privind extinderea rețelelor lor de bandă largă în aceste zone rurale.

Lipsa conexiunii în bandă largă de mare viteză este un obstacol semnificativ pentru companiile de aici, reprezentând un risc de intensificare a urbanizării și o barieră în calea integrării. Companiile din zonele rurale sunt conduse de către femei într-o proporție mai ridicată decât în zonele urbane.

Värmland are o industrie puternic internaționalizată și dependentă de exporturi, care necesită rețele de bandă largă stabile. Industria producătoare din regiune se concentrează pe oțel și inginerie, pe celuloză și hârtie, precum și pe industria minieră și a mineralelor. Aceste industrii sunt în curs de restructurare spre un model cu un conținut sporit de capital, servicii și cunoștințe, depinzând astfel de disponibilitatea conexiunii în bandă largă. Turismul se dezvoltă și el în Suedia de Mijloc Nordică, alături de industria alimentară, de comerț, de silvicultură și de ferme.

Beneficiind de o finanțare de 200 de milioane SEK (aproximativ 20 de milioane EUR) din Fondul european de dezvoltare regională, trei proiecte construiesc rețele locale de interconectare (rețele regionale de transport). Împreună cu operatorii de bandă largă publici și privați care construiesc rețele de acces de „ultim kilometru”, aceste proiecte vor spori mult accesul la internet în bandă largă de mare viteză. Unele proiecte de construire a rețelelor de acces de „ultim kilometru” sunt finanțate prin Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală.

“Compania noastră activează în domeniul turismului hotelier, al restaurantelor și de aventură. Suntem situați departe, într-o zonă slab populată din comitatul Värmland de la extremitatea nordică, iar aici este foarte dificil de obținut o conexiune stabilă la internet. Întâmpinăm periodic probleme mari cu conexiunea la internet, iar e-mailurile ajung după câteva zile. De fiecare dată când se întâmplă acest lucru se pierd venituri, deoarece clienții care doresc să facă o rezervare online nu reușesc să primească răspuns din partea noastră. Clienții noștri doresc răspunsuri rapide când fac o rezervare – iar dacă nu primesc răspunsuri rapide, vor alege altă destinație. Suntem încântați că acum, compania noastră are o conexiune la internet de mare viteză prin rețeaua de fibră optică finanțată din FEDR. Aceasta ne va facilita întreaga activitate și este o condiție vitală pentru supraviețuirea companiei noastre.”

Annika Jonsson, Långbergets Sporthotell AB

SLIM

Clusterelor ocupă un loc central în ceea ce privește inovarea și dezvoltarea afacerilor în Suedia de Mijloc Nordică. Regiunea, care cuprinde comitatele Värmland, Dalarna și Gävleborg, găzduiește cluster de talie mondială în domenii consacrate, precum oțelul și tehnologia materialelor, industria forestieră și turismul, precum și puncte forte regionale mai recente, ca digitalizarea și energia din surse regenerabile.

Proiectul SLIM (2007-2013), câștigător al unui premiu RegioStars, a jucat un rol-cheie în dezvoltarea acestor cluster. Acesta a cuprins 700 de companii cu 60 000 de angajați, prin 15 cluster, concentrându-se pe sprijinirea proceselor pentru cluster, măsurători la nivel de cluster și de companie și învățarea politicilor. Proiectul a creat contacte noi și a sporit încrederea reciprocă între participanți, printre numeroasele beneficii numărându-se stimularea unei rate de creștere mai accentuate în rândul companiilor participante. Sustenabilitatea socială și de mediu a ocupat și ea un loc central în proiect. De exemplu, proiectul a promovat conștientizarea problematicii de gen ca modalitate de a aborda lacunele în materie de competențe din sectoarele dominate în mod tradițional de bărbați.

“Pentru mine, proiectul SLIM a fost un mod perfect de a face cunoștință cu lumea clusterelor când am sosit din sectorul de afaceri ca lider de proces la clusterul de TI industrial FindIT. Am ajuns rapid să înțeleg și celelalte cluster din regiune și domeniile lor de excelență. Experiența a dus și la un proiect comun cu mai multe cluster, precum și la numeroase alte activități comune.”

Britta Haag
Lider de proces, FindIT

În perioada actuală de programare, mai multe proiecte finanțate din FEDR și conduse de cluster care au participat la SLIM se bucură de implicarea a sute de companii, sprijinind inovarea, internaționalizarea și dezvoltarea afacerilor în scopul transformării regionale și al soluționării provocărilor sociale. Mai mult, toate regiunile și clusterelor își continuă cooperarea cu SLIM în cadrul proiectului de specializare inteligentă sprijinit de FEDR și derulat în Suedia de Mijloc Nordică, contribuind cu experiența lor în ceea ce privește specializarea inteligentă.

MAI MULTE INFORMAȚII

SLIM: <http://bit.ly/2hOEPfD>

SLIM (în suedeză): <http://bit.ly/2xsOCpL>

Proiectul FEDR NMS3 (în suedeză): <http://bit.ly/2wXDzTR>

ACADEMIA DE GEN PENTRU IMM-URI

Academia de Gen pentru IMM-uri este un proiect cu o durată de trei ani, lansat în septembrie 2017. Acesta este coordonat de Universitatea Karlstad și implică municipalități din regiunea Värmland.

Proiectul vizează dezvoltarea și aplicarea cunoștințelor privind aspectele de gen, procesele de schimbare organizațională, integrarea de gen și inovarea normativă pentru a spori capacitatea de inovare, intensitatea CD și creșterea în rândul IMM-urilor din regiune.

Proiectul are trei obiective principale: (i) să elaboreze concepte și instrumente practice pe care să le poată utiliza IMM-urile pentru a dezvolta eforturi de integrare orientată către gen într-un mod ușor și eficace din punctul de vedere al costurilor; (ii) să dezvolte și să exploateze o rețea pentru creștere regională și pentru promotorii afacerilor, precum organizații ale întreprinderilor, clustere, consilii de administrație ale comitatelor, municipalități, camere de comerț și alți actori-cheie; și (iii) să înființeze și să dezvolte academia de gen pentru IMM-uri, să investigheze impactul companiilor care aplică integrarea orientată către gen și să elaboreze un model de evaluare.

Acest proiect vizează IMM-urile din industrie precum cea a hârtiei, a TI și a digitalizării, precum și din industriile creative și culturale, care se numără printre industriile cele mai afectate de segregarea de gen din regiunea Värmland. Printre rezultatele preconizate se numără dezvoltarea de către companii a propriilor procese interne de recrutare, condiții de muncă, mediu de lucru și organizare, precum și a unei culturi a întreprinderii din perspectiva egalității, îmbunătățind astfel recrutarea și păstrarea atât a bărbaților, cât și a femeilor.

Un obiectiv pe termen lung este ca, până la finalul proiectului, Academia de Gen pentru IMM-uri să fie consacrată ca bancă de resurse și centru pentru aspectele de gen, pentru egalitatea de gen, pentru inovare și creștere, în cooperare cu industria de la nivel regional și național.

SCHIMBUL DE CUNOȘTINȚE – UN CONCEPT BENEFIC PENTRU TOȚI

„Parteneriate pentru transferul de cunoștințe” (KTP) este un proiect care se concentrează asupra schimbului de cunoștințe între întreprinderile mici și mijlocii (IMM) și mediul academic. Timp de unu până la doi ani, unui proaspăt absolvent i se încredințează rolul de lider de proiect KTP într-un IMM în care acesta se ocupă de un proiect strategic de dezvoltare. Proiectele pot cuprinde dezvoltarea de piețe noi, de produse noi sau de procese noi. Liderul de proiect este susținut de către un îndrumător de afaceri și de către un supervisor din mediul academic.

Proiectul KTP rezolvă câteva dintre problemele majore legate de creșterea unui IMM, cum ar fi timpul necesar pentru dezvoltarea activității și a finanțării și recrutarea competențelor adecvate. Până în prezent, rezultatele proiectelor arată că 75 % dintre liderii de proiect KTP au primit o ofertă de angajare permanentă la un IMM.

MAI MULTE INFORMAȚII

Universitatea Dalarna: <http://www.du.se/ktp>

„EGALITATE DE GEN – ÎN PERMANENȚĂ”: CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE AL COMITATULUI DALARNA

Egalitatea de gen a fost identificată drept factor-cheie pentru creșterea economică și pentru sporirea ocupării forței de muncă. Consiliul de Administrație al Comitatului Dalarna coordonează un proiect cu o durată de trei ani denumit „Egalitate de gen – în permanență”. Finanțat din FSE, acest proiect se axează pe contracararea segregării de gen de pe piața muncii și pe sporirea oportunităților de angajare cu normă întreagă pentru femei.

KIVO

În ultimii ani, un proiect finanțat din FSE care a dezvoltat metoda KIVO (o incluziune de calitate în domeniul sănătății și al asistenței sociale) s-a făcut remarcat ca instrument inițiat de angajatori pentru a face față insuficienței tot mai accentuate a personalului în sectorul serviciilor de îngrijire. Metoda KIVO permite lărgirea bazei de recrutare printr-o cooperare sistematică pentru a include persoane din afara pieței muncii. Crearea unor locuri de muncă favorabile incluziunii este esențială pentru reușita acestui demers, care se bazează pe punerea unor instrumente de incluziune activă la dispoziția supervisorilor pentru a atinge o dezvoltare socială durabilă pe termen lung.

Cooperarea sistematizată KIVO cuprinde angajatorii, furnizorii de cursuri de formare, sindicatul și serviciile de ocupare a forței de muncă. KIVO a elaborat nouă pași posibili de la șomaj până la angajarea permanentă. Primul pas este asigurarea faptului că persoana respectivă este potrivită pentru un loc de muncă în sectorul

Grupul-țintă este format din reprezentanții aleși, angajatorii și angajații din cele opt municipalități participante. Prin formare în domeniul egalității de gen, proiectul integrează noi cunoștințe, metode și instrumente la nivelul tuturor organizațiilor.

MAI MULTE INFORMAȚII

(în suedeză): <http://bit.ly/2w3wYZj>

îngrijirii și interesată cu adevărat să lucreze în acel sector. Participanții fără experiență de lucru în sectorul îngrijirii au posibilitatea de a parcurge un stagiul de două săptămâni pentru a stabili dacă li se potrivește sau nu această muncă. De asemenea, acestora li se oferă ucenicii și cursuri de limbă. Drept rezultat, se reduc mult fricțiunile legate de cooperarea cu persoanele, ceea ce sporește probabilitatea ca beneficiarii învățării la locul de muncă să reușească să parcurgă drumul până la angajare. Obiectivul este ca angajatorii să se implice activ în crearea competențelor de care constată că are nevoie organizația lor.

MAI MULTE INFORMAȚII

(în suedeză):

<http://www.ya-delegationen.se/kivo-metoden/>

<http://bit.ly/2fiEnJR>

“Inițial nu vedeam necesitatea perioadei introductive lungi, deoarece m-am descurcat bine la cursuri. Cu toate acestea, în perioada de angajare introductivă mi-am dat seama că erau multe cuvinte pe care nu le înțelegeam pe deplin. Comunicarea cu vârstnicii este foarte importantă pentru ca aceștia să aibă un sentiment de siguranță și confort în ceea ce privește serviciile oferite în sectorul de îngrijire. După parcurgerea programului KIVO mi-a crescut încrederea privind rolul meu în organizație, datorită introducerii temeinice.”

NawlBik Cen, participant la KIVO

„CREȘTERE ȘI DEZVOLTARE REGIONALĂ EGALĂ 2016-2018”: REGIUNEA GÄVLEBORG

„Creștere și dezvoltare regională egală 2016-2018” este un proiect coordonat de Regiunea Gävleborg și finanțat de Agenția Suedeză pentru Creștere Economică și Regională. Aceasta își are bazele în strategia națională de promovarea a afacerilor în condiții de egalitate. Obiectivul general al strategiei este ca atât femeile, cât și bărbații – indiferent de etnie sau vârstă – să poată beneficia de inițiative și resurse pentru promovarea afacerilor, cum ar fi consultanță, asistență în dezvoltarea afacerilor, activități de cluster și de incubator de afaceri și finanțare, în condiții de egalitate. Punctul de pornire este faptul că dezvoltarea unor condiții de egalitate în cadrul sistemului de promovare a afacerilor va contribui la creștere durabilă și va spori competitivitatea în rândul companiilor și al regiunilor.

Regiunea Gävleborg se concentrează pe realizarea unei dezvoltări regionale egale, cu un punct de pornire intersectorial, asigurând condiții de egalitate care să contribuie la o regiune mai durabilă din punct de vedere social.

Acest obiectiv va fi atins, de exemplu, prin: (i) o strategie de finanțare pentru gestionarea și distribuirea resurselor pentru creștere regională, deja dezvoltate și consacrate; (ii) finalizarea unui studiu privind distribuția fondurilor pentru proiecte regionale și sprijinirea directă a afacerilor în funcție de gen, de țara de origine și de domeniul de activitate; (iii) eforturi de sporire a competențelor vizând participării de importanță strategică din domeniul genului și al egalității; și (iv) implementarea unui proces regional pentru dezvoltare și susținerea metodelor de promovare a utilizării fondurilor structurale și de altă natură pentru creștere regională.

MAI MULTE INFORMAȚII

Strategia națională pentru promovarea afacerilor în condiții de egalitate 2015-2020: <http://bit.ly/2wmnQKB>
„Creștere și dezvoltare regională egală” (în suedeză): <http://bit.ly/2gYAMUY>

ACADEMIA DE SPECIALIZARE INTELIGENTĂ

Academia de Specializare Inteligentă este un instrument pentru transformarea și reînnoirea sectorului privat și a celui public din Regiunea Värmland și pentru dezvoltarea procesului de cercetare și de învățământ de la Universitatea Karlstad. Obiectivul instrumentului este de a utiliza cercetarea în beneficiul industriei, al consiliului comitatului și al municipalităților din Värmland, precum și de a consolida mediul de cercetare al regiunii. Se preconizează că cercetarea de înaltă calitate va atrage mai multă finanțare externă pentru universitate.

Academia va sprijini și va crea o colaborare mai strânsă între mediul academic, industrie și societate, pentru a promova cercetarea acolo unde specializarea inteligentă ocupă un loc central. Cele șase domenii identificate ca specializări inteligente în strategia de cercetare și inovare pentru specializare inteligentă a Regiunii Värmland (VRIS3) constituie baza Academiei. Cele șase domenii sunt: serviciile care creează valoare; bioeconomia bazată pe păduri; digitalizarea serviciilor de asistență socială; sisteme de producție avansate și sisteme complexe; descoperirea digitalizată a naturii, a culturii și a locurilor; și soluții bazate pe sisteme fotovoltaice. Punând în legătură cercetarea, inovarea și educația, Academia va pregăti studenții de la Universitatea Karlstad în vederea angajării, pentru a stimula dezvoltarea industrială în cele șase domenii prioritare din Värmland.

Se preconizează că Academia va consolida mediul de cercetare al regiunii și va contribui la: proiecte de cercetare și de inovare majore; investiții, un volum de export mai mare și creștere economică; înființarea de companii, situri demonstrative și centre de testare internaționale; și un impact asupra politicilor în sprijinul celor șase specializări.

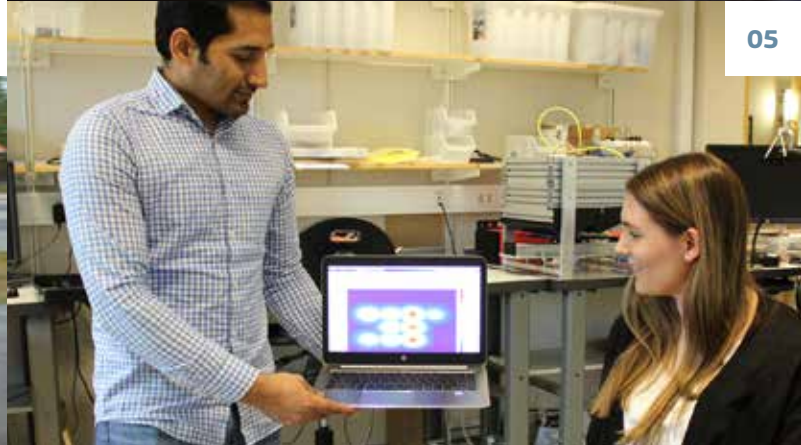
Într-o primă etapă, Academia, care reprezintă un parteneriat între Universitatea Karlstad și Regiunea Värmland, va fi implementată ca proiect în perioada 2016-2020. Regiunea și universitatea vor angaja fiecare aproximativ 5 milioane EUR pentru a finanța cercetarea până în 2020. Se așteaptă sprijin suplimentar din surse externe, precum finanțarea națională, Orizont 2020 și fondurile structurale și de investiții europene.

MAI MULTE INFORMAȚII

Universitatea Karlstad: <http://bit.ly/2eRPyIT>

SURPRINSE DE CAMERĂ

În Suedia găsim actori și părți interesate puternice în domeniul cercetării, al inovării și al specializării inteligente, cu un potențial excelent de a impulsiona creșterea regională, competitivitatea și creare de locuri de muncă.

01 „Mittstråket” dezvoltă o rută de transport transfrontalier funcțională și durabilă pentru oamenii și mărfurile din centrul Regiunii Norrland.

02 Proiectul „BOOST” vizează dezvoltarea și prezentarea de prototipuri fizice și virtuale pentru un trai durabil și clădiri din sticlă și lemn.

03 „Dezvoltarea capacității destinațiilor din Laponia suedeză” dezvoltă industria turistică din Laponia suedeză prin networking, prin crearea de alianțe strategice și prin stimularea dezvoltării de produse și a inovării.

04 Proiectul „Lopme Laante (regiunea sami)” construiește două parcuri tematice inspirate de sami, pentru a ilustra rolul populației sami în societate și în dezvoltarea Regiunii Härjedalen.

05 Cercetătorii din cadrul „SMART” și industria colaborează pentru a rezolva provocările cercetării privind internetul obiectelor.

06 „Arena de testare pentru siguranță și securitate” este un proiect de cooperare menit să transforme nordul Suediei într-o regiune-lider în ceea ce privește CD în sectorul siguranței.

07 „Arena Grön Tillväxt” susține ideile noi privind inovarea ecologică, inclusiv un material dezvoltat pentru a înlocui plasticul în aplicațiile din domeniul sănătății.

08 Proiectul „SREss” este implicat în asigurarea infrastructurii pentru centrul de cercetare European Spallation Source, care se construiește în prezent în Regiunea Skåne.

09 „Framtidens soler i Östra Mellansverige” urmărește să sporească rata investițiilor în energia solară în rândul IMM-urilor din Suedia de Mijloc Estică.

10 În Regiunea Kronoberg, proiectul „Pasul doi” elaborează o metodă de stimulare a creșterii în rândul întreprinderilor mici cu ajutorul unor întreprinzători de origine străină.

11 Obiectivul proiectului „Universul jocurilor din Dalarna” este crearea unei platforme tehnice care utilizează tehnologie de dezvoltare de jocuri pentru a atrage mai mulți vizitatori în regiune.

12 Proiectul „VIRUS” administrează un centru de vizitare a primei șosele din lume destinate traficului de camioane electrice fără combustibili fosili, care se află în Regiunea Gävleborg.

09

10

11

12

Vorbind din experiență

Panorama a cules o selecție de comentarii și observații sincere din partea unor participanți la proiecte și a unor cetățeni care au beneficiat de politica de coeziune și de finanțarea regională în toate aspectele vieții cotidiene.

„Diversitatea este normală și naturală... Obiectivul proiectului „Diversitate pentru copii” este de a pregăti copiii și adolescenții pentru viața într-o societate mai tolerantă, mai deschisă și cu mai multă compasiune.”

Paul Jüttner, cadru didactic
Diversity4Kids (DE)

„Ti dorește să fie o municipalitate favorabilă incluziunii, iar acest proiect i-a oferit posibilitatea. Proiectul a reunit decidenții politici și cetățenii pentru a construi o societate cu emisii scăzute de dioxid de carbon.”

Teijo Liedes
președintele Consiliului Orașenesc Ii
și al asociației de mediu (FI)
Finalist RegioStars 2017: Servicii publice
inovatoare cu
emisii de carbon scăzute

„Acest proiect ne ajută să convingem comunitățile, serviciile de asistență medicală, asigurătorii de sănătate, asociațiile de gestionare a locuințelor și – mai presus de toate – cetățenii vârstnici și rudele acestora că tehnologia inteligentă poate reprezenta o parte însemnată a soluției lor.”

Bettina Horster, director de dezvoltare a afacerilor,
VIVAI Software AG (DE)
Finalist RegioStars 2017: Smart Service Power

„Este de ajutor ca Europa să finanțeze proiecte care sunt inovatoare sau care nu sunt neapărat orientate spre profit. Nimeni nu ar putea crea asemenea locuri, pentru că ar avea nevoie de un câștig mult mai mare în urma investiției. Noi lucrăm cu oameni, iar câștigul uman este foarte important. Iar dacă Europa poate contribui la finanțarea proiectelor care au un câștig uman mai mare, acesta este un lucru excelent.”

Sophie Desilly
coordonator Story2Work
Art2Work (BE)

“MAD este o platformă de modă și design din Bruxelles – un proiect fantastic, pentru că ajută cu adevărat designerii și creatorii din Bruxelles să își dezvolte proiectele și carierele, oferindu-le totodată un loc excelent în care să își prezinte lucrările.”

Silvia Martinelli, manager de proiect responsabil cu comunicarea MAD (BE)

“BEACON a reușit să faciliteze o dezvoltare a afacerilor care nu s-ar fi produs altfel. Întreprinderile și-au sporit vânzările, au dezvoltat produse și procese noi și au creat locuri de muncă noi.”

Iain Donnison, director de proiect
Câștigător RegioStars 2014: BEACON (UK)

“Parteneriatul deschis și activitățile transparente pun bazele încrederii reciproce sporite, pentru a inspira crearea de produse și servicii pentru oameni și modelarea unor legături și perspective de durată.”

Irena Krivienė
director general, Universitatea din Vilnius, Centrul de
Comunicare și Informare Academică al Bibliotecii și
Biblioteca Centrală
Finalist RegioStars 2016: Jonvabaliai (LT)

“Sunt impresionată în continuare de cunoștințele dobândite și de contactele stabilite în cadrul Săptămânii Europene a regiunilor și orașelor, care transcend frontiere, regiuni, culturi. Aici se formează consorții viitoare, se decid activități de replicare, se pun întrebări și se oferă sfaturi, se stabilesc prânzuri spontane și, cel mai important, se creează prietenii de durată – iar toate acestea fac din acest eveniment una dintre cele mai mari ode ale democrației locale din UE.”

Anya Margaret Baum, director general, The Keryx Group, Polonia

„Tineretul voluntar Interreg”:

promovarea cooperării și a solidarității dincolo de frontiere

Corpul European de Solidaritate (CES) este o nouă inițiativă a Uniunii Europene care le oferă tinerilor oportunități de a face voluntariat sau de a lucra, în țara lor sau în străinătate, în cadrul unor proiecte în beneficiul comunităților și al oamenilor din întreaga Europă. Politica regională a UE s-a alăturat inițiativei cu 1 milion EUR pentru a le permite programelor transfrontaliere, transnaționale sau interregionale și proiectelor aferente să găzduiască voluntari (cetățeni ai UE cu vârsta între 18 și 30 de ani) timp de două până la șase luni. Obiectivul este de a sprijini, a promova și a raporta realizările programelor și ale proiectelor Interreg, sporind totodată gradul de sensibilizare privind beneficiile colaborării la nivel transfrontalier în UE. Iată declarațiile a patru tineri voluntari participanți la inițiativa Tineretul voluntar Interreg (*Interreg Volunteer Youth – IVY*), gestionată de Asociația Regiunilor Frontaliere Europene.

Silvia și Laura activează ca reportere Interreg la Secretariatul comun ALCOTRA din 21 mai 2017. Iată câteva dintre impresiile lor:

Silvia spune că, de la bun început, nu ai cum să nu te lași cuprins de spiritul de colaborare și de susținere reciprocă din echipa secretariatului. „Este cel mai bun mod de a face cunoștință cu cooperarea transfrontalieră, despre care nu știam multe înainte de a participa la inițiativă. Acum mă simt mai informată și mai în temă privind beneficiile pe care le pot obține din aceasta cetățenii europeni.

„O mare parte din acest ajutor, cum ar fi restaurarea clădirilor istorice sau sprijinirea centrelor medicale frontaliere, reprezintă lucruri pur materiale, dar plusvaloarea rezidă în decizia a două

națiuni de a-și uni forțele pentru a lucra la un proiect comun. Această colaborare pune în practică ideea apartenenței la același teritoriu și a unei cetățenii comune – cea europeană. Galvanizarea și asumarea responsabilității pentru acest spirit comunitar, care privește frontierele ca loc de întâlnire, nu ca pe o barieră care trebuie păzită, reprezintă, probabil, una dintre cele mai importante provocări pe care instituțiile și cetățenii europeni constată acum că trebuie să le abordeze.”

Silvia, Italia

Laura explică faptul că voluntariatul ca reporter Interreg la Torino a fost, pentru ea, o ocazie de a se implica în promovarea unei cauze dragi ei: „Uniunea Europeană și beneficiile pentru

cetățenii acesteia. Fiind franțuzoică și având afinități cu Italia, am fost curioasă să mă aflu în centrul unui efort de cooperare între aceste două țări. Este o experiență foarte palpitantă, care îmi permite să înțeleg cum încurajează UE regiunile să elaboreze soluții transfrontaliere comune.

„Este o experiență foarte palpitantă, care îmi permite să înțeleg cum încurajează UE regiunile să elaboreze soluții transfrontaliere comune.”

„Am avut mai multe ocazii de a întâlni lideri de proiecte finanțate prin program și de a observa la fața locului acțiunile lor și rezultatele obținute. Am descoperit proiecte care tratau probleme întâlnite de ambele părți ale frontierei, cum ar fi combaterea depopulării zonelor montane, o apreciere a patrimoniului cultural și natural și o mai bună prevenire a pericolelor naturale.”

Laura, Franța

Datorită abordării proaspete a inițiativei IVY, Laura și Silvia simt că contribuie la promovarea implicării civile și că încurajează sentimentul de apartenență la Uniunea Europeană. IVY le-a permis să aducă o trăire nouă într-un instrument care există de peste 27 de ani, iar acest lucru le umple de mândrie.

Clădirea unui viitor fără frontiere

„Ce să zic, germanii au gusturi muzicale foarte bune!” Aceste cuvinte ale unui elev de liceu olandez surprind esența proiectului la care participăm ca voluntari.

Proiectul se numește „Nachbarsprache & buurcultuur”, două cuvinte din germană și din olandeză care înseamnă „limbă vecină” și „cultură vecină”. Prin schimburi, acesta pune în legătură elevii de liceu aflați de o parte și de alta a frontierei. Acest lucru contribuie la reducerea barierelor, pentru a-i face conștienți de posibilitățile nelimitate pe care le oferă cealaltă țară pentru studiu, pentru muncă sau pentru trai. Înțelegerea că „ceilalți” nu sunt chiar atât de diferiți este primul pas în acest proces.

Universitatea Radboud din Nijmegen (Țările de Jos) și Universitatea Duisburg-Essen (Germania), pe care le despart numai 100 de kilometri și o frontieră, au inițiat de curând acest proiect. Ca studenți la masteratul binațional „Studii europene: studii olandezo-germane”, cunoaștem amândoi bine importanța de a traversa frontierele europene și de a le reduce la minimum impactul. Profesorul nostru, Paul Sars, care coordo-

nează proiectul în partea olandeză, ne-a oferit ocazia de a contribui.

„Aveți trei luni de vacanță între semestre”, ne-a spus el. „Ce-ar fi să veniți în echipa noastră și să dobândiți experiență în domeniul vostru de activitate viitor?” Așa că a pregătit un birou la etajul al șaselea, cu o vedere frumoasă, și ne-a pus în legătură cu IVY. Pentru a ne face o idee despre proiect, am vizitat câteva școli participante și am asistat la schimburi. Am văzut cu ochii noștri ce impact pozitiv pot avea schimburile între elevi. Odată cu creșterea popularității rețelelor sociale și a vloggerilor, ei au, mai mult ca oricând, aceleași interese și aceeași cultură de tineret. Este minunat să îi vezi cum își dau seama de această similaritate!

O parte integrantă a muncii noastre este de a le oferi elevilor ocazii de a-și comunica experiențele în mediul lor. Le oferim ajutor la scrierea de postări de blog în care își pot prezenta propria perspectivă asupra schimburilor. De asemenea, organizăm „preluări” pe Instagram, care le oferă posibilitatea de a se exprima într-un mediu și mai familiar.

Pentru a crea publicitate în regiunea frontalieră, scriem și comunicăm de presă și invităm jurnaliști locali și regionali. Am creat o platformă de rețele sociale pentru a partaja conținutul postat de elevi și atenția acordată de mass-media, astfel încât atât elevii, cât și populația din regiunea frontalieră să conștientizeze mai bine oportunitățile excelente din cealaltă țară.

În plus, ne-am descoperit talentul ascuns de a proiecta pliante, afișe și șabloane. Ba chiar ni s-a încredințat crearea logoului pentru proiect. Pe scurt, echipa ne oferă multă libertate și responsabilități care fac foarte plăcută experiența noastră la IVY!

Xander și Yonec, Țările de Jos

MAI MULTE INFORMAȚII

https://europa.eu/youth/Solidarity_ro
<https://www.interregyouth.com/>

REGIUNILE FRONTALIERE

MĂSURI PENTRU STIMULAREA CREȘTERII ECONOMICE ȘI A CREĂRII DE LOCURI DE MUNCĂ

Piața unică și libera circulație reprezintă drepturi în UE. Cetățenii au posibilitatea de a se deplasa, a lucra, a studia sau a utiliza servicii în alte țări ale UE. Aceste drepturi prezintă o importanță deosebită pentru **comunitățile frontaliere**.

Unu din trei

europeni locuiesc în aceste regiuni – **150 de milioane de oameni**.

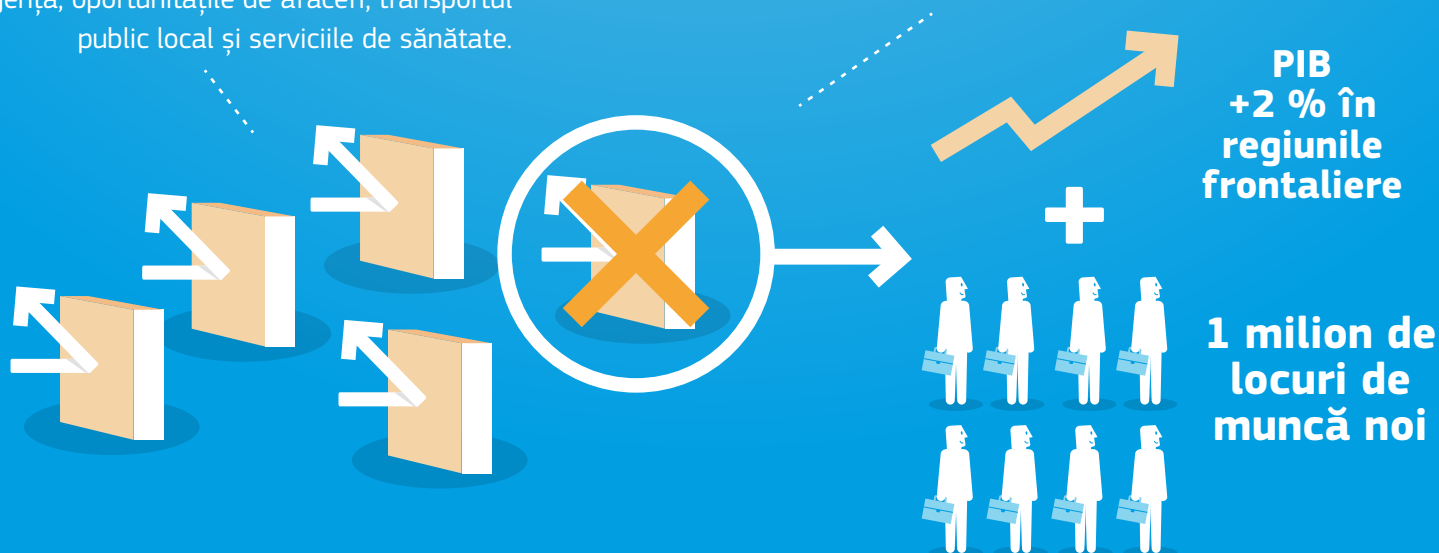
Două milioane

de cetățeni ai UE sunt **lucrători sau studenți frontaliere** – adică traversează **zilnic sau săptămânal** o frontieră pentru a merge la serviciu sau la școală.

Procesul ar trebui să decurgă lin și ușor. Pentru mulți dintre ei însă nu este așa.

Diferențele dintre **legile și procedurile administrative naționale** fac greu accesibile munca, educația, serviciile de urgență, oportunitățile de afaceri, transportul public local și serviciile de sănătate.

Iată ce s-ar putea obține înlăturând numai **o cincime** dintre

Aceste provocări vor fi abordate prin următoarele 10 măsuri.

Crearea unui **punct focal frontalier** în cadrul Comisiei va facilita și va sprijini implementarea acestora.

aprofundarea cooperării și a schimburilor;

e-guvernare pentru a face posibilă administrația publică transfrontalieră;

îmbunătățirea procesului legislativ;

furnizarea de asistență și de informații fiabile și inteligibile;

sprijinirea ocupării forței de muncă în plan transfrontalier;

promovarea accentuării punerii în comun a serviciilor de sănătate;

promovarea multilingvismului în zonele frontaliere;

cântărirea cadrului juridic și financiar pentru cooperare;

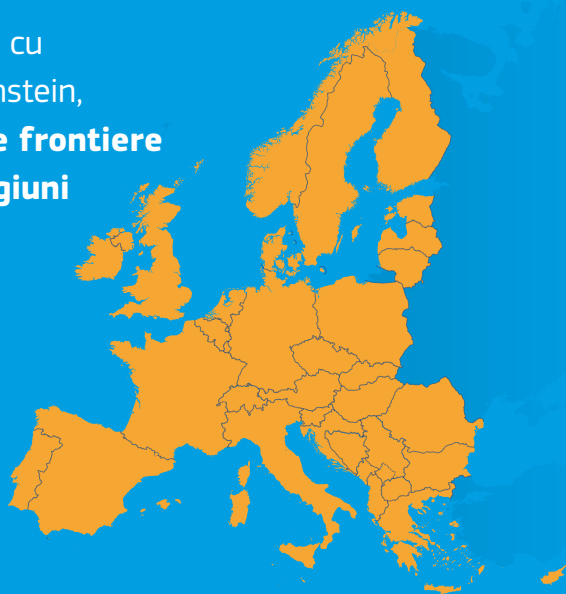

facilitarea accesibilității transfrontaliere;

culegerea de date pentru perfecționarea procesului decizional.

28 de țări ale UE, împreună cu Norvegia, Elveția și Liechtenstein, au în comun aproape **40 de frontiere terestre**, peste **440 de regiuni** fiind situate de-a lungul cel puțin unei frontiere.

“Regiunile frontaliere sunt esențiale pentru creșterea economică a Europei. Generând mai mult de un sfert din PIB-ul UE, acestea reprezintă o mină de aur în ceea ce privește oportunitățile.”

Comisarul european pentru politică regională, Corina Crețu

PUNCT DE DATE: 4 – PLATFORMA DE DATE DESCHISE

AVEȚI VREO PREFERINȚĂ PRIVIND SUBIECTELE VIITOARE ALE RUBRICII PUNCT DE DATE A REVISTEI PANORAMA?

EXISTĂ VREUN SET DE DATE PE CARE AȚI DORI SĂ ÎL INCLUDEM ÎN PLATFORMA DE DATE DESCHISE A FONDURILOR ESI?

DACĂ DA, TRIMITEȚI UN E-MAIL LA: REGIO-EVAL@EC.EUROPA.EU

O privire de ansamblu asupra investițiilor regionale

UE deblochează 454 de miliarde EUR pentru investiții prin fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI) în cadrul financiar multianual (CFM) 2014-2020. Unde ne situăm din punctul de vedere al plăților UE la mijlocul perioadei de programare?

Deși investițiile sunt o componentă inerentă a dezvoltării regionale și a unei coeziuni mai profunde, banii publici reprezintă un catalizator important. Pentru a le permite cetățenilor să monitorizeze fondurile puse la dispoziție în regiunea și țara lor din banii contribuabililor europeni, UE le oferă acestora o privire de ansamblu în timp real (actualizată zilnic) a sursei locale.

Perspectiva anuală a fondurilor ESI

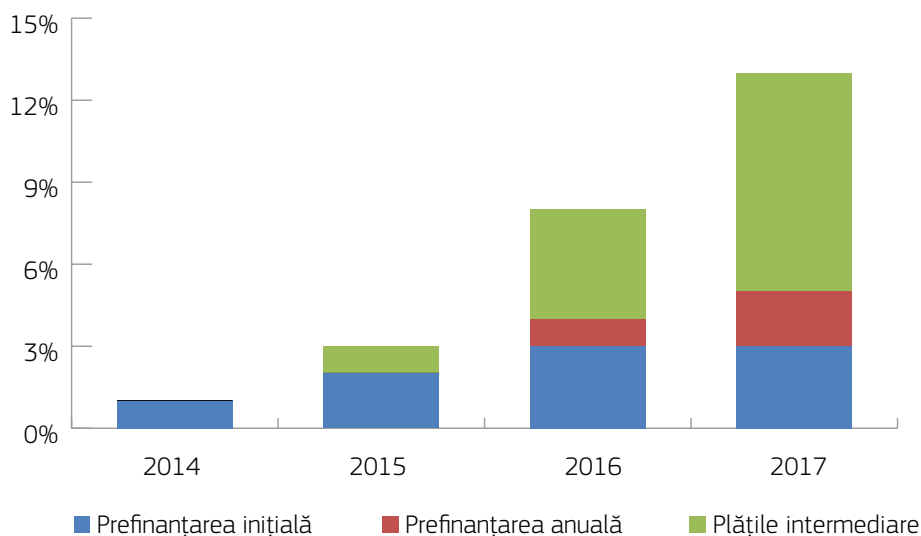
Analiza execuției financiare a cadrului financiar multianual 2014-2020 din perspectiva plăților efectuate de UE arată că

persistă tendința din perioadele de programare anterioare pentru toate fondurile aflate sub egida fondurilor structurale și de investiții europene. Programele își încep călătoria cu sprijin financiar din sumele primite în avans, de această dată, în primii trei ani (prefinanțarea inițială), iar apoi declară Comisiei cheltuielile pentru a garanta rambursarea (plățile intermediare).

Sub influența efectelor produse de crizele financiare din trecut asupra economiilor UE, Uniunea a decis să își mărească sprijinul anticipat pentru investiții injectând numerar în statele membre, tot printr-o plată suplimentară în avans (prefinanțarea anuală). Aceasta este pusă la dispoziție anual între 2016 și 2023. Durata de viață a fiecărei prefinanțări anuale este de un an contabil, perioadă în care statele membre trebuie să o acopere cu cheltuieli declarate Comisiei și, implicit, să o rețină ca plată intermediară. Altfel, suma plătită în avans este recuperată de Comisie, fără a prejudicia alocarea statului membru în cauză.

Seria temporală de mai jos prezintă cumulat aceste trei tipuri de plăți pentru toate fondurile ESI, indicând o execuție financiară de 13 % la finalul lunii august 2017.

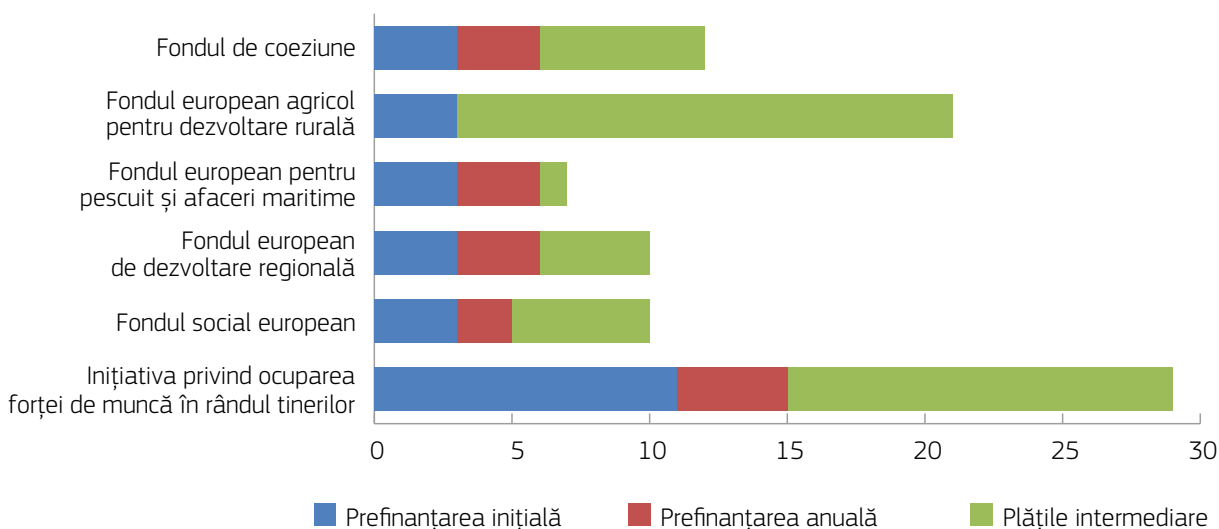
Totalul plăților UE din toate fondurile ESI

Mai mult de jumătate din totalul finanțării oferite de UE este gestionată prin fondurile ESI (adică 454 de miliarde EUR), o mare parte fiind canalizată prin Fondul european de dezvoltare regională (196 de miliarde EUR) pentru a promova dezvoltarea echilibrată și a impulsiona prosperitatea împărțită la nivelul celor 276 de regiuni ale UE. Din finanțarea disponibilă prin FEDR, 9 % s-a consumat până la finalul lunii august 2017 prin acțiuni de sprijinire a creării de locuri de muncă, a creșterii economice și a investițiilor.

de șapte ani; regiuni de tranziție, cu 24 de miliarde EUR; și regiuni mai dezvoltate, care primesc 32 de miliarde EUR. Regiunile cele mai îndepărtate sau regiunile nordice slab populate sunt recunoscute și ele individual și prezintă un progres excelent în ceea ce privește execuția financiară, până la finalul lunii august 2017 consumându-se 11 % din suma de 2 miliarde EUR alocată lor. Restul alocării din FEDR, adică 9 miliarde EUR, se implementează prin programe INTERREG, în cadrul cărora regiunile și statele membre cooperează la nivel transfrontalier.

Totalul plăților cumulate ale UE pentru fiecare fond

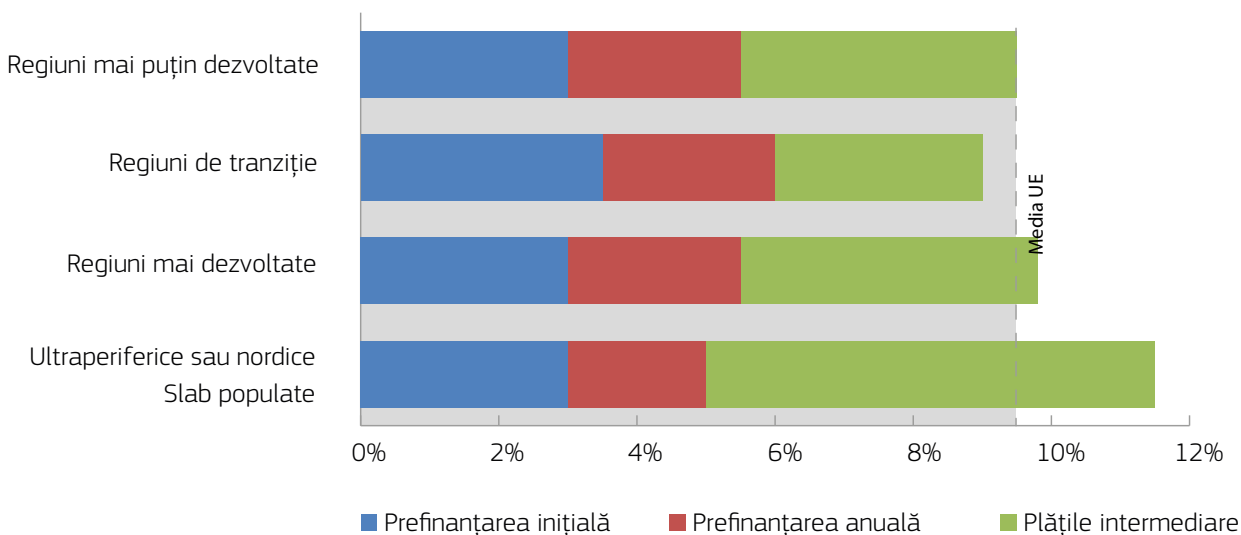

FEDR în atenție: unde ne situăm?

Cu acest accent considerabil pe regiunile UE, povestea programelor FEDR din perioada 2014-2020 se modelează după clasificarea regiunilor UE în trei tipuri principale: regiuni mai puțin dezvoltate care primesc 129 de miliarde EUR în decursul perioadei

Comparând performanțele statelor membre din punctul de vedere al cheltuielilor declarate Comisiei, se poate concluziona, pe de o parte, că marea majoritate tinde să maximizeze utilizarea fondurilor disponibile solicitând rambursări din partea Comisiei, Finlanda situându-se în frunte la finalul lunii august 2017.

Totalul plăților cumulate ale UE pentru fiecare categorie sau regiune Fondul european de dezvoltare regională

Pe de altă parte, se poate observa că unele state membre solicită extinderea utilizării sumelor plătite în avans și întârzierea posibilității de primire a rambursărilor. În lumina acestui fapt, Comisia aduce disciplină impunând utilizarea fondurilor UE angajate¹ până cel târziu la sfârșitul celui de al treilea an calculat din momentul punerii acestora la dispoziție (așa-numita „regulă de dezangajare n+3”); în caz contrar, statul membru le pierde.

Având în vedere CFM post-2020, se conturează un motto nou: cunoașterea le dă putere cetățenilor. Fiecare cetățean este invitat să monitorizeze utilizarea fondurilor UE pentru a putea

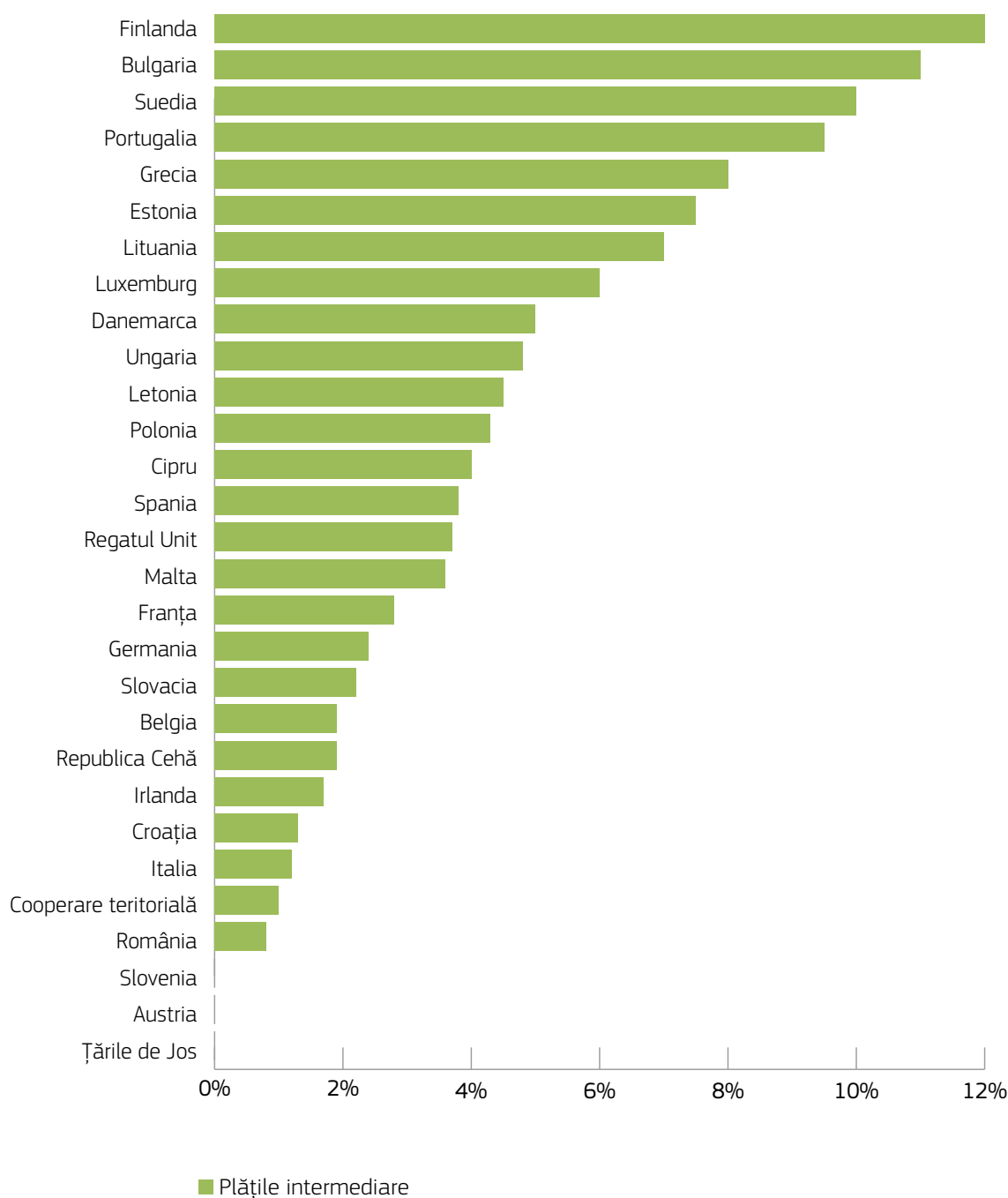
să își formeze o opinie precisă și să participe la dezbateri privind viitorul Europei.

Doriți să aflați unde se situează regiunea și țara dumneavoastră din punctul de vedere al plăților primite din partea UE? ■

MAI MULTE INFORMAȚII

Profitați de noul nostru set de date actualizat zilnic și personalizați-vă graficele la adresa: <http://bit.ly/2wUf3nA>

Totalul plăților cumulate ale UE pentru fiecare stat membru

PROIECTE

O ZONĂ DE SIGURANȚĂ PENTRU NAVELE CARE CIRCULĂ SPRE PORTO

**INVESTIȚIA TOTALĂ:
45 541 041 EUR**

**CONTRIBUȚIA UE:
25 495 826 EUR**

O clădire recent construită, care servește drept terminal pentru croaziere, îmbogățește experiența de trecere spre nordul Portugaliei pentru navele de linie de lux, impulsionează turismul și creșterea economică în regiune. Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) a finanțat un proiect care îi permite portului să primească nave de croazieră mai mari.

Porto – al doilea oraș ca mărime din Portugalia, situat pe malul fluviului Douro din zona costieră – este o destinație prezentă în agenda de călătorie a multor turiști. Totuși, cu toate că orașul se află pe litoral, accesul navelor oceanice internaționale de lux a fost interzis până acum, fiindcă portul Leixões nu avea amenajările necesare pentru a le primi.

Acest proiect finanțat din FEDR s-a născut din ideea că pasagerii vaselor de croazieră mari ar putea fi atrași de Porto dacă s-ar moderniza amenajările portului Leixões. Drept urmare, s-a înregistrat o creștere puternică a numărului de turiști în regiunea din jurul orașului Porto de la construirea în port a unei clădiri noi, care servește drept terminal pentru nave de croazieră.

În formă de navă

Datorită noii clădiri s-au creat 210 locuri de muncă noi, iar comunitatea locală se bucură și de alte beneficii, terminalul găzduind acum Centrul de Științe și Tehnologii Marine al Universității din Porto. Printre dotările de la universitate se numără laboratoare, o crescătorie de organisme marine, precum și vivarii pentru animale și plante marine.

Leixões are o poziție strategică, fiind cel mai vestic nod al Coridorului Central Atlantic al rețelei transeuropene de transport (TEN-T), parte a inițiativei-cheie a UE privind o rută de transport multinațională.

Proiectată de Luis Pedro Silva, această clădire modernă de culoare albă are o formă ca și coca unei nave – arcuindu-se la 800 de metri de țarm, ea a devenit deja un reper arhitectural în regiune. S-a construit un debarcader pentru acostarea navelor de croazieră mai mari, de până la 300 de metri lungime, acesta găzduind 170 de dane noi, special adaptate pentru vasele lungi. Peretele exterior existent al portului a fost extins la un diametru de 600 de metri, iar fundul mării a fost dragat până la o adâncime de 10 metri. De asemenea, s-a construit un chei între fluviu și mare, special pentru navele mai mici cu care turiștii fac excursii scurte pe fluviul Douro.

Comisia Europeană a investit 25 de milioane EUR în finanțarea construcției terminalului cu instalațiile și portul de agrement asociate acestuia, sumă ce reprezintă 45 % din bugetul total de peste 57 de milioane EUR. De la inaugurare, numărul navelor de croazieră și al pasagerilor a crescut semnificativ în zonă, aici acostând acum și unele dintre cele mai luxoase nave ale lumii, fapt ce impulsionează considerabil industria de turism a Portugaliei. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

<http://bit.ly/2xhSBoe>

PROIECTE

INTERACȚIUNILE CELULELOR INTESTINALE SUB MICROSCOP

**INVESTIȚIA TOTALĂ:
5 160 086 EUR**

**CONTRIBUȚIA UE:
2 580 043 EUR**

Cu sprijinul Fondului european de dezvoltare regională, Clusterul de Cercetări Glicoștiințifice în Domeniul Alimentar (AGRC) din Galway (Irlanda) studiază cum reacționează intestinalele noastre la organismele dăunătoare și nedăunătoare. Acest efort de colaborare este primul pas în dezvoltarea unor medicamente noi pentru ameliorarea sănătății intestinale.

Irlanda avansează spre zona de vârf a domeniului relativ recent al glicoștiinței. Acest domeniu emergent se concentrează asupra rolurilor pe care le au zaharurile complexe în interacțiunile cu bacterii dăunătoare și nedăunătoare. Cancerul, infecțiile microbiene și bolile inflamatorii sunt influențate toate de relațiile dintre intestin și bacterii, fapt ce conferă o importanță vitală acestor cercetări. Rezultatele din cluster ar trebui să stea la baza dezvoltării unor medicamente, măsuri de prevenție și metode de diagnosticare noi.

Reunind oameni de știință dintr-o serie de discipline – în microbiologie, științe computaționale și chimie, precum și glicoștiință –, clusterul AGRC urmărește să valorifice bazele cunoștințelor glicoștiințifice dobândite deja în Irlanda. Progresele înregistrate în acest sector vor completa profilul de cercetare deja robust al țării în ceea ce privește sănătatea alimentară, terapia cu celule stem, cancerul și imunologia.

Rezultatele ar putea influența pozitiv și dezvoltarea unor medicamente și tratamente pentru boli infecțioase care nu au legătură cu intestinalele, pe măsură ce cercetătorii descoperă date generale despre comportamentul patogenilor și răspunsul celulelor care s-ar putea aplica și în alte sisteme anatomice.

O abordare inteligentă

AGRC se va concentra inițial pe reacțiile celulelor intestinale față de infiltrarea unor organisme dăunătoare și nedăunătoare, înainte de a dezvolta noi platforme de analiză a polizaharidelor pentru cercetări suplimentare. De asemenea, clusterul creează parteneriate între oamenii de știință și inginerii din mediul academic și din industrie, combinând diferite competențe și forme de experiență pentru a încuraja tehnologia și inovarea.

Se așteaptă ca aceste cercetări să aibă un impact comercial important asupra sectorului farmaceutic, al celui bioanalitic, al lactatelor și al alimentelor, contribuind la economia aflată în creștere a Irlandei.

În ton cu strategia națională de inovare și contribuind la „economia inteligentă”, AGRC este unul dintre clusterurile de cercetări strategice ale Irlandei, care sunt centre de know-how specializate răspândite în întreaga țară. Fundația irlandeză pentru investiții în cercetările științifice și ingineresti – Science Foundation Ireland – promovează înființarea unor asemenea clusteruri pentru a aborda aspecte-cheie ale cercetării în domenii specifice, a susține dezvoltarea companiei din domeniul tehnologiei din Irlanda și a contribui la economia Irlandei în ansamblu.

Progresele înregistrate până în prezent în glicoștiință au fost posibile datorită recunoașterii importanței studierii conținutului de zaharuri pentru ameliorarea sănătății intestinale. Clusterul urmărește îndeosebi să asigure elementele necesare următoareii serii de metode de diagnosticare și de terapie, facilitând accesul bolnavilor de cancer și al pacienților care suferă de boli inflamatorii și de infecții microbiene la remedii mai bune în viitor. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

<http://www.agrc.ie/>

AGENDĂ

18-19 OCTOMBRIE 2017

Budapesta (HU)

Al șaselea forum anual al EUSDR

23-24 NOIEMBRIE 2017

München (DE)

Forumul anual EUSALP

27-29 NOIEMBRIE 2017

Rotterdam (NL)

Forumul Cities

Puteți găsi informații suplimentare cu privire la aceste evenimente în secțiunea „Agenda” a site-ului Inforegio:
http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/newsroom/events/

AVIZ JURIDIC

Nici Comisia Europeană și nici orice alte persoane care acționează în numele Comisiei nu sunt responsabile pentru modul în care ar putea fi utilizate informațiile oferite în continuare.

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2017

Print: ISSN 2443-9010

PDF: ISSN 1830-933X

Reutilizarea textului este autorizată cu condiția menționării sursei.

Politica de reutilizare a documentelor Comisiei Europene este reglementată prin Decizia 2011/833/UE (JO L 330, 14.12.2011, p. 39).

Pentru orice utilizare sau reproducere a fotografiilor sau a altor materiale care nu se află sub dreptul de autor al UE, trebuie să se solicite direct permisiunea deținătorilor drepturilor de autor.

Această revistă este tipărită pe hârtie reciclată în limbile engleză, franceză, germană, bulgară, greacă, spaniolă, italiană, polonă și română. Revista este disponibilă online în 22 de limbi la adresa: http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/information/publications/panorama-magazine/

Conținutul acestui număr a fost finalizat în septembrie 2017.

© Uniunea Europeană, 2017

Printed in Belgium

FOTOGRAFII (PAGINI):

Coperta: © Shutterstock – Mikael Hjerpe

Paginile 4, 5: © Uniunea Europeană

Pagina 6: © Uniunea Europeană

Pagina 8: © Portugalia, Ministerul Planificării și Infrastructurii

Pagina 9: © Republica Cehă, Ministerul Dezvoltării Regionale

Pagina 10: © Letonia, Ministerul Finanțelor

Pagina 11: © Germania, Ministerul de Stat pentru Probleme Europene și Relații Regionale al Bavariei

Pagina 12: © Consiliul Regional Sud-Vest din Finlanda

Pagina 13: © Regiunea Carintia, Austria

Pagina 13: © CEMR

Pagina 14: © Confindustria

Pagina 15: © Housing Europe

Pagina 16: © Uniunea Europeană

Pagina 18: © Biopark

Pagina 18: © Regiunea Västra Göteland, Suedia

Pagina 19: © Pixabay

Pagina 20: © Kansens voor West

Pagina 21: © DEV'UP Centre-Val de Loire

Pagina 22: © MOT

Pagina 23: © Kacper Kowalski

Pagina 24: © Comisia Europeană

Pagina 27: © Comisia Europeană

Pagina 33: © Øyvind Lund/Regiunea Värmland

Pagina 34: © Suedia de Mijloc Nordică

Pagina 42: Fotografie: Teijo Liedes © Antti Leinonen
Centrul European CBRNE, Universitatea Umeå, Suedia; fotografia 7 © Carina Sundqvist

Pagina 43: Fotografie: Perry Nordeng/ESS

Pagina 44: Fotografie: Teijo Liedes © Antti Leinonen

Pagina 45: Fotografie: Silvia Martinelli © MAD

Paginile 46, 47: © Uniunea Europeană

Pagina 53: © Portos do Douro e Leixões

Pagina 54: © Jared Q. Gerlach

PĂSTRAȚI LEGĂTURA

http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
#CohesionPolicy | #ESIFunds

EUinmyRegion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

RegioNetwork

[yammer.com/RegioNetwork](https://www.yammer.com/RegioNetwork)

[@CorinaCretuEU](http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_ro)

Oficiul pentru Publicații

Comisia Europeană
Direcția Generală Politică Regională și Urbană
Comunicare – Agnès Monfret
Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu